

Jeden svět na školách

Zpráva o dotazníkovém šetření na středních školách podzim 2008 / leden 2009

Společnost Člověk v tísní, o. p. s., uskutečnila na přelomu let 2008 a 2009 dotazníkové šetření mezi studenty středních škol. Výsledky zpracovávala agentura pro výzkum trhu Millward Brown.

Oslovené školy byly vybrány na základě náhodného výběru z kompletního seznamu středních škol České republiky.

Do finálního vzorku bylo vždy v rámci jednotlivých typů škol opět náhodně vybráno celkem 1000 respondentů tak, aby struktura vzorku přesně odpovídala podílu studentů na gymnáziích, učilištích a středních odborných školách v ČR ve školním roce 2007/2008.

Školy byly osloveny formou telefonátu a každé škole bylo zasláno 20 dotazníků. Studenti vyplňovali dotazníky samostatně v době výuky.

Pro srovnání byly v této analýze několikrát použity výsledky předcházejícího výzkumu realizovaného společností Člověk v tísní, který byl uskutečněn v roce 2007 pod názvem „Rovnost je cool“. Byl rovněž zaměřen na studenty středních škol a některé z otázek byly obsaženy v dotaznících obou výzkumů.

Struktura vzorku:

- gymnázia	25,7 %
- SOŠ	38,5 %
- učiliště	35,8 %
- muži	42,8 %
- ženy	57,5 %
- 15-17 let	51,3 %
- 18-20 let	48,7 %
- Morava	43,2 %
- Čechy	56,8 %

Kontakt:

Člověk v tísní, o. p. s.
Jeden svět na školách
Sokolská 18, 120 00 Praha 2
tel.: 226 200 429
fax: 226 200 401

e-mail: skoly@jedensvet.cz
web: www.jedensvetnaskolach.cz

Kontakt:

MillwardBrown, s.r.o.
Klimentův 10, 110 00 Praha 1
tel.: 225 300 211
fax: 225 300 300

e-mail: martin.jilek@cz.millwardbrown.com
web: www.millwardbrown.com

Tento dotazníkový průzkum byl financován z fondů Evropské unie. Za obsah nese plnou odpovědnost společnost Člověk v tísní, názory zde obsažené nelze interpretovat jako stanovisko donora. Průzkum je součástí projektu Kdo jiný? (Who Else?), který je financován z fondů Evropské unie a CEE Trust.

Trust for Civil Society
in Central and Eastern Europe

Obsah

• Životní styl	4
• Lokální a globální problémy	9
• Média	23
• Politické preference	30
• Československé dějiny	36
• Životní hodnoty a postoje	40
• Cestování a vztah k cizím zemím	44
• Vztah k EU	48
• Příloha – dotazník	52

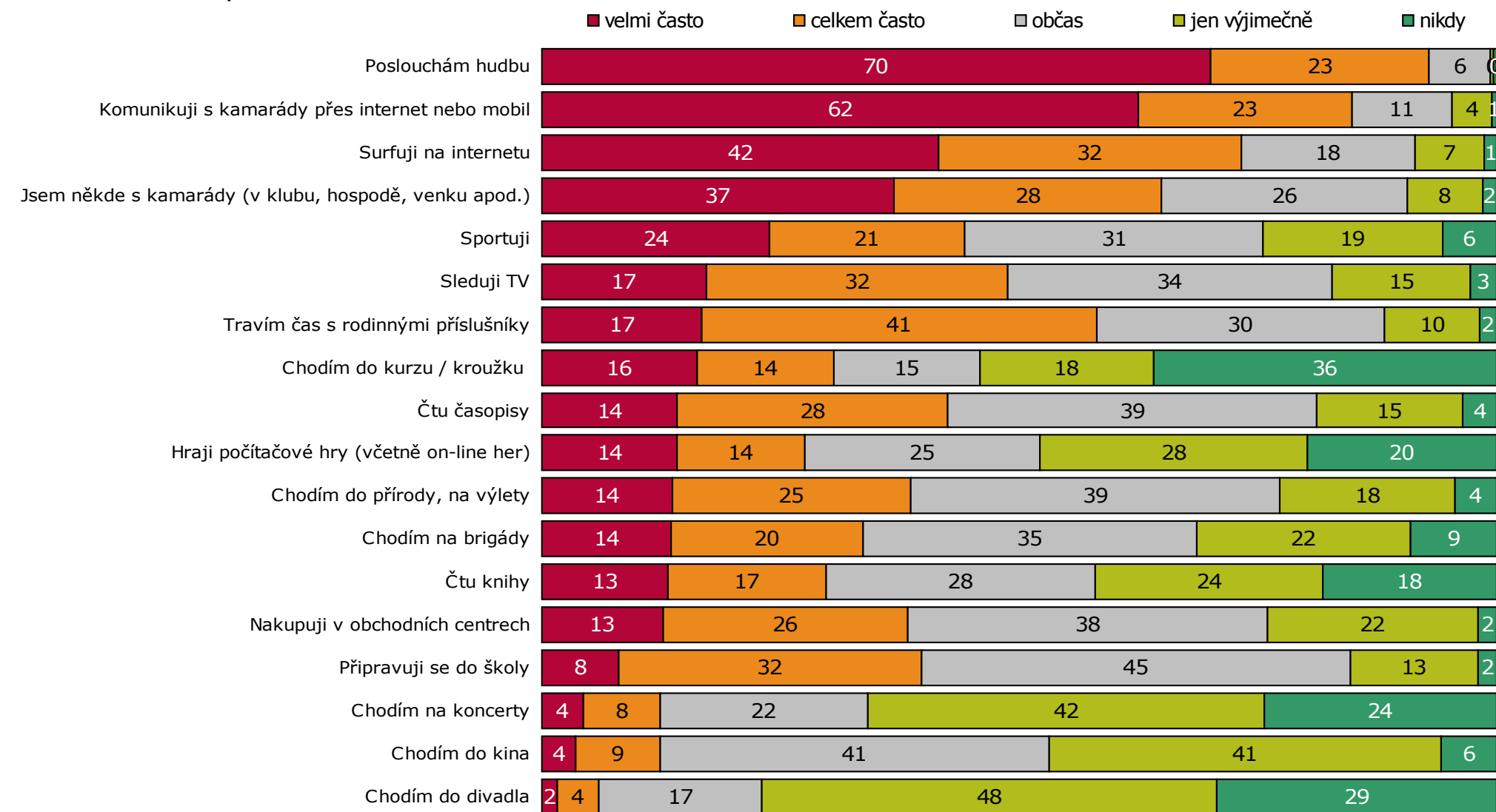
Životní styl

❖ Studenti uvádějí, že nejčastěji tráví volný čas poslechem hudby a komunikací pomocí moderních technologií; důležitý je pro studenty i internet sám o sobě.

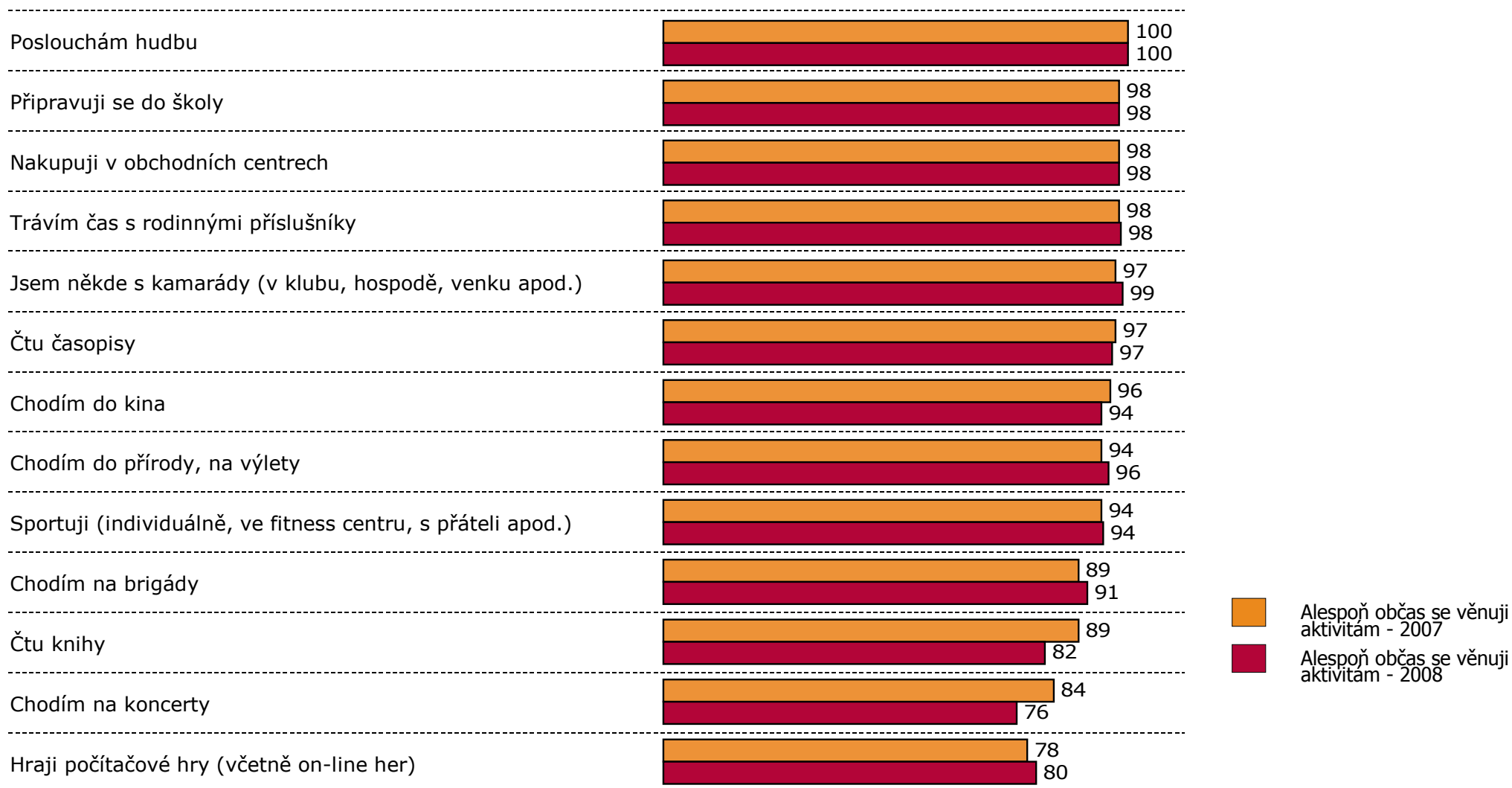
❖ Pokud srovnáme výsledky našeho šetření se studií z roku 2007, vidíme, že životní styl mladých se od roku 2007 nijak výrazně nezměnil. Zajímavý je pouze nárůst počtu těch, kteří nechodí na koncerty a nečtou knihy. Pro potvrzení existence určitého trendu bychom ale potřebovali další šetření s větším časovým odstupem.

❖ Studenti často nemají jednoznačné výrazné životní vzory. Pro 9 % z nich jsou vzorem oba rodiče, pro dívky pak je matka vzorem častěji než otec pro chlapce; naopak umělci a sportovci jsou častěji vzory chlapců než dívek.

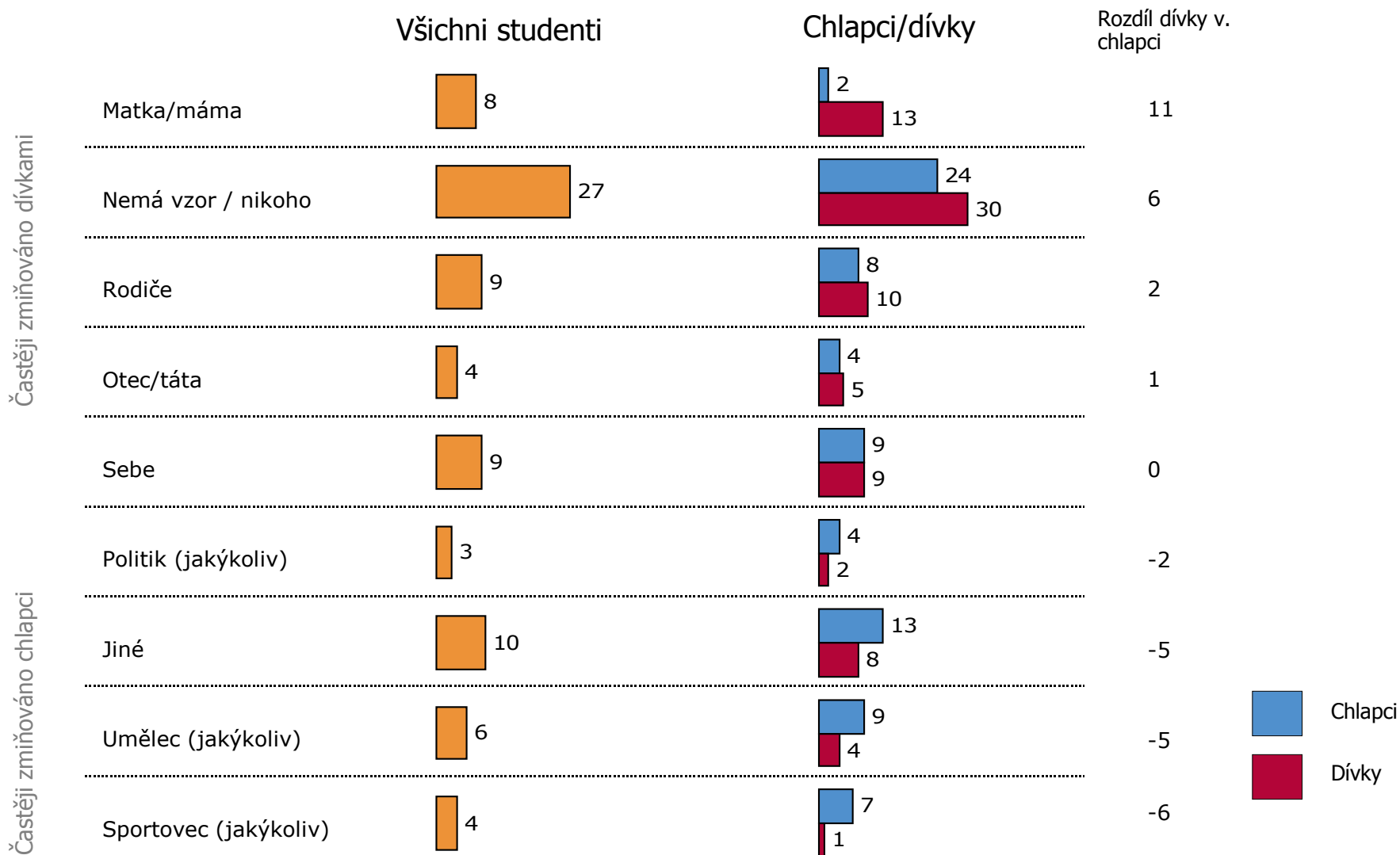
Spektrum volnočasových aktivit středoškoláků je velmi pestré (seznam aktivit byl upraven na základě předběžného šetření na vzorku 100 studentů tak, aby byly zahrnuty všechny významné volnočasové aktivity). U většiny aktivit je procento těch, kteří danou činnost nedělají vůbec, velmi malé. Studenti tedy alespoň občas tráví čas každou z možností nabídnutých v dotazníku. Nejčastěji vyplňuje volný čas studentů hudba a internet, důležitý je i kontakt s vrstevníky. V porovnání například s četbou časopisů, počítačovými hrami nebo sledováním televize je mezi studenty poměrně málo časté navštěvovat kino, divadlo či koncerty.

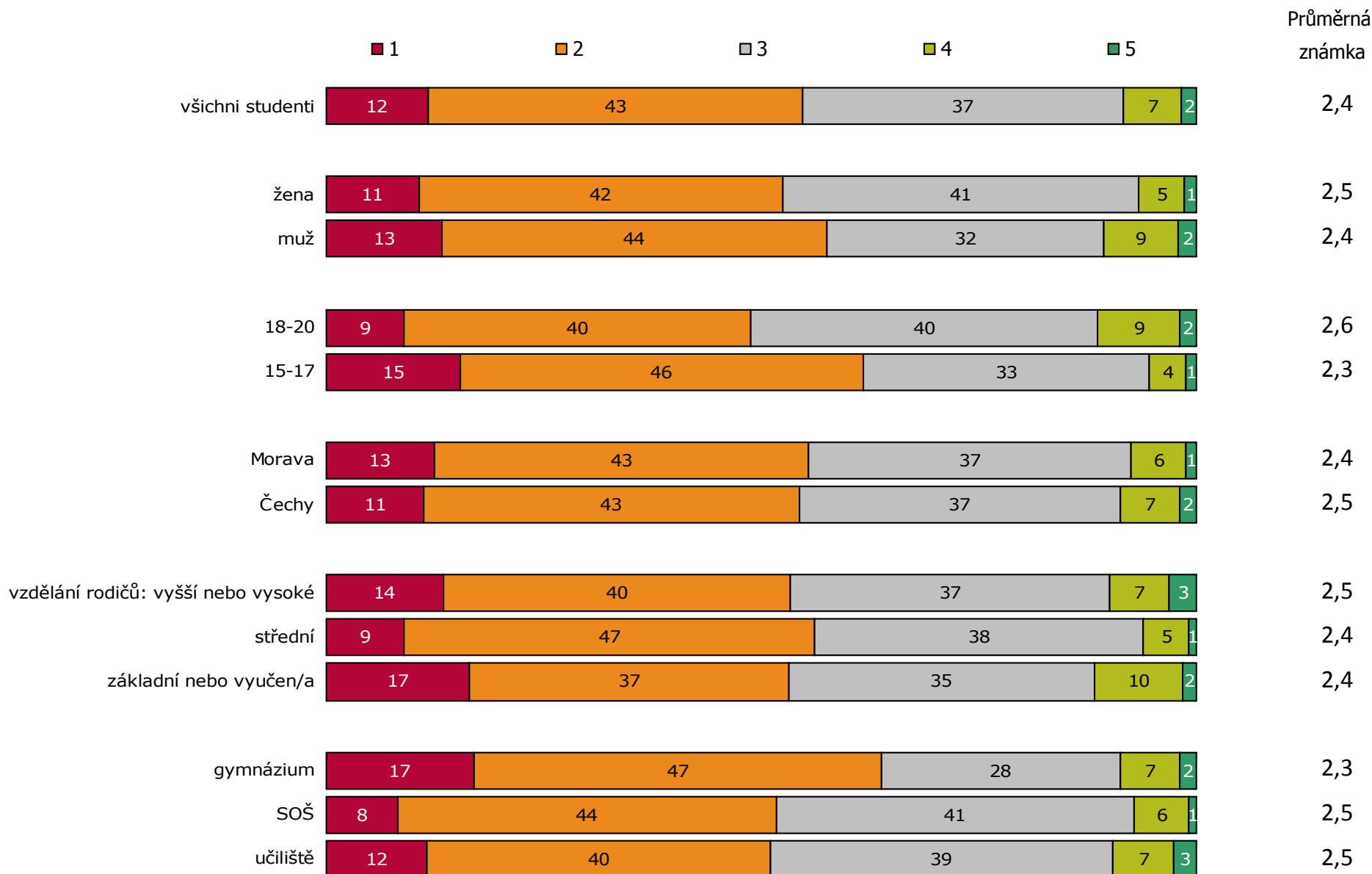
Srovnáme-li výsledky naší studie s výzkumem z roku 2007, vidíme, že se životní styl mladých nijak výrazně nezměnil. Rozdíly jsou většinou v rámci statistické výběrové chyby. Zajímavý je pouze nárůst počtu těch, kteří nechodí na koncerty a nečtou knihy. Pro potvrzení existence určitého trendu bychom ale potřebovali další šetření s větším časovým odstupem.

Studenti často nemají jednoznačné výrazné životní vzory. Pro 9 % z nich jsou vzorem oba rodiče, pro dívky pak je matka vzorem častěji než otec pro chlapce; naopak umělci a sportovci jsou častěji vzory chlapců než dívek.

Střední školy si od svých studentů vysloužily horší dvojku. Hodnocení se příliš neliší podle jednotlivých skupin studentů, pouze studenti gymnázií hodnotí svou školu o něco příznivěji. Z výsledků také vyplývá, že spokojenost se střední školou je vyšší na začátku studia (u mladších studentů) – starší studenti jsou o něco kritičtější.

Lokální a globální problémy

❖ Mají-li studenti poukázat na ty problémy, které jim připadají nejzávažnější, na lokální, státní a globální úrovni se jimi vyjmenované typy problémů výrazně liší.

❖ Jako nejzávažnější lokální problémy studenti nejčastěji označují soužití s romskou menšinou, drogy a dopravní situaci. Soužití s romskou menšinou je označováno jako nejvýznamnější problém na lokální úrovni, zatímco rasismus a xenofobie se umístily mezi méně významnými problémy.

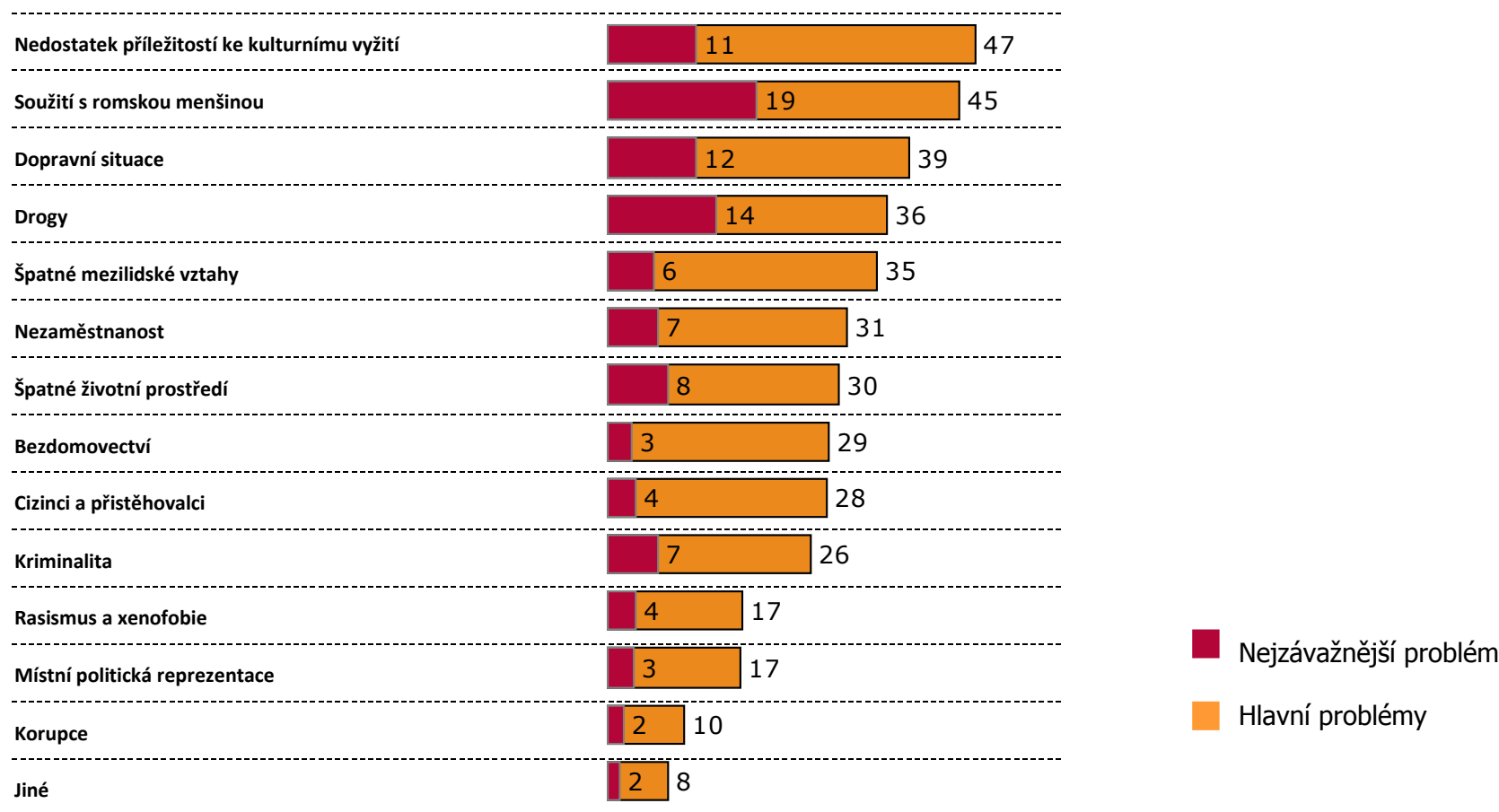
❖ Zatímco místní politická reprezentace se u studentů umístila v pořadí spatřovaných problémů až téměř na konci žebříčku, politické špičky ČR si „vysloužily“ první místo z hlediska vnímaných problémů a jsou zároveň podle mladých problémem nejzávažnějším. Mnohem výše je v kontextu republiky také problém korupce.

❖ Studenti většinou nevěří, že jsou schopni něco ovlivnit při řešení problémů, a to ať na lokální, nebo globální úrovni. Je ale zajímavé, že se jejich přesvědčení o vlastní schopnosti něco změnit nezmenšuje s rostoucí globálností problémů. Dokonce se ukazuje, že studenti nejsilněji věří v možnost, že jsou schopni něco ovlivnit, u problémů celosvětových.

Jako nejčastější problém studenti zmiňovali nedostatek příležitostí ke kulturnímu vyžití, i když tento problém není považován za nejzávažnější. Jako nejzávažnější studenti pocítují otázky soužití s romskou menšinou, drog a dopravní situace.

Zajímavé je, že na jedné straně je soužití s romskou menšinou uváděno jako nejvýznamnější problém, zatímco na druhé straně rasismus a xenofobie se umístily mezi méně významnými problémy.

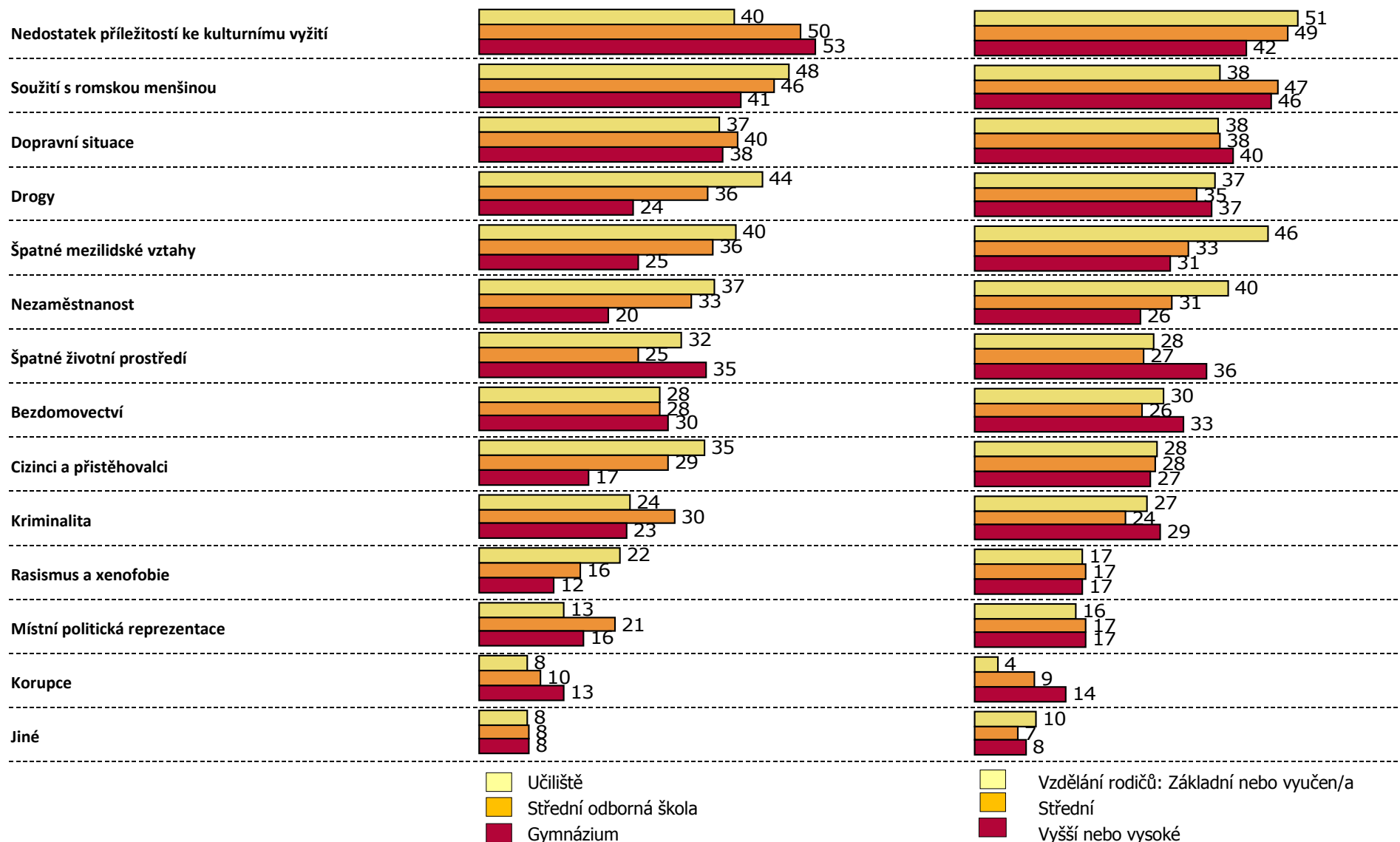
Lokální problémy

- Za největší problémy města/vesnice, kde bydlím, považují:
- Ze seznamu výše považují za nejzávažnější:

Pokud srovnáme vnímání lokálních problémů z hlediska typu školy, pak drogy, špatné mezilidské vztahy, nezaměstnanost a problémy s cizinci a přistěhovalci jsou témata, které vnímají silněji studenti učilišť. Naopak studenti gymnázií relativně častěji vnímají nedostatek příležitostí ke kulturnímu vyžití.

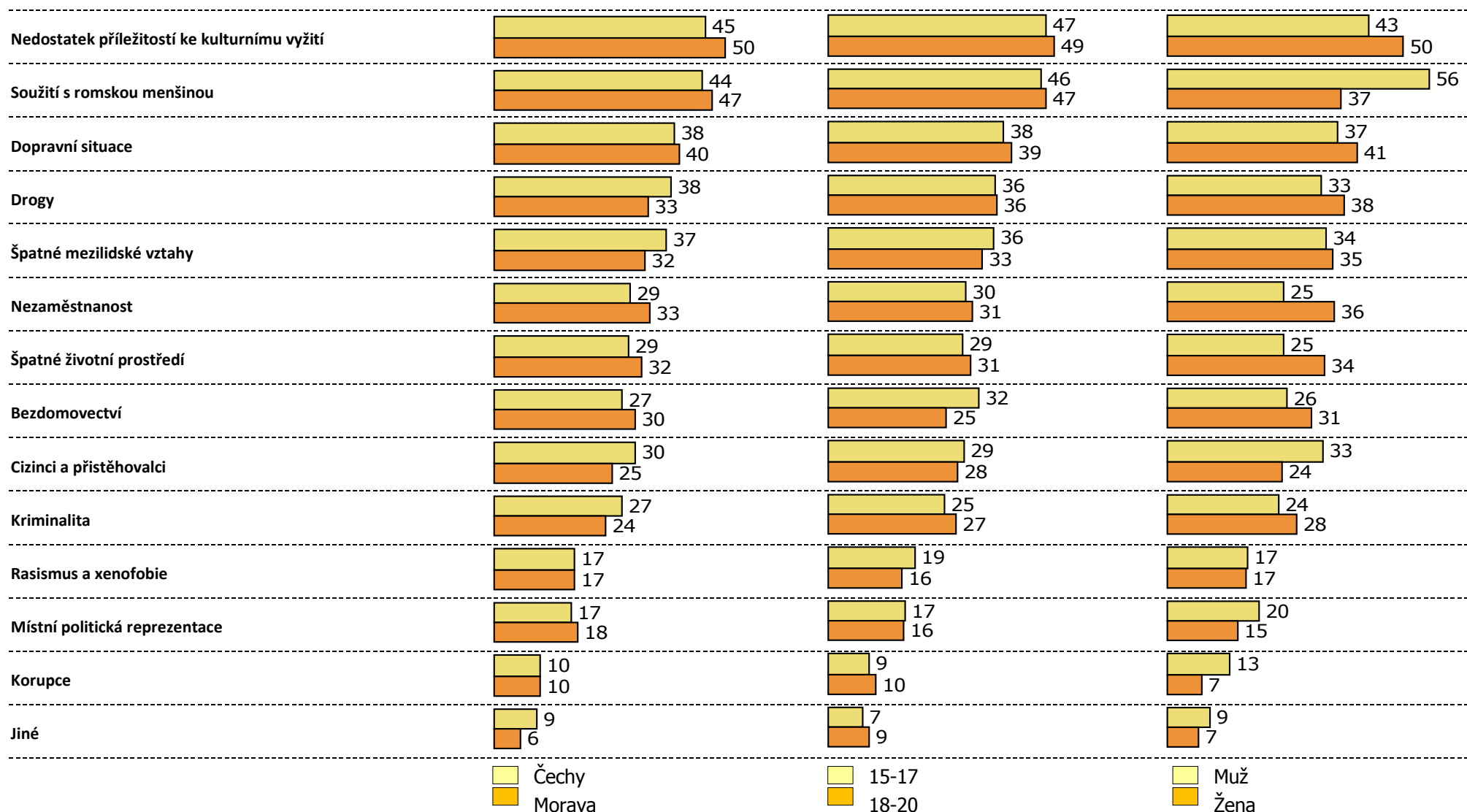
Je zajímavé, že stupeň vzdělání rodičů vždy nekoreluje se stupněm školy, kterou student navštěvuje: například soužití s romskou menšinou je významnější pro studenty učilišť a zároveň pro studenty, jejichž rodiče mají nejvyšší stupeň vzdělání.

• Za největší problémy města/vesnice, kde bydlím, považují:

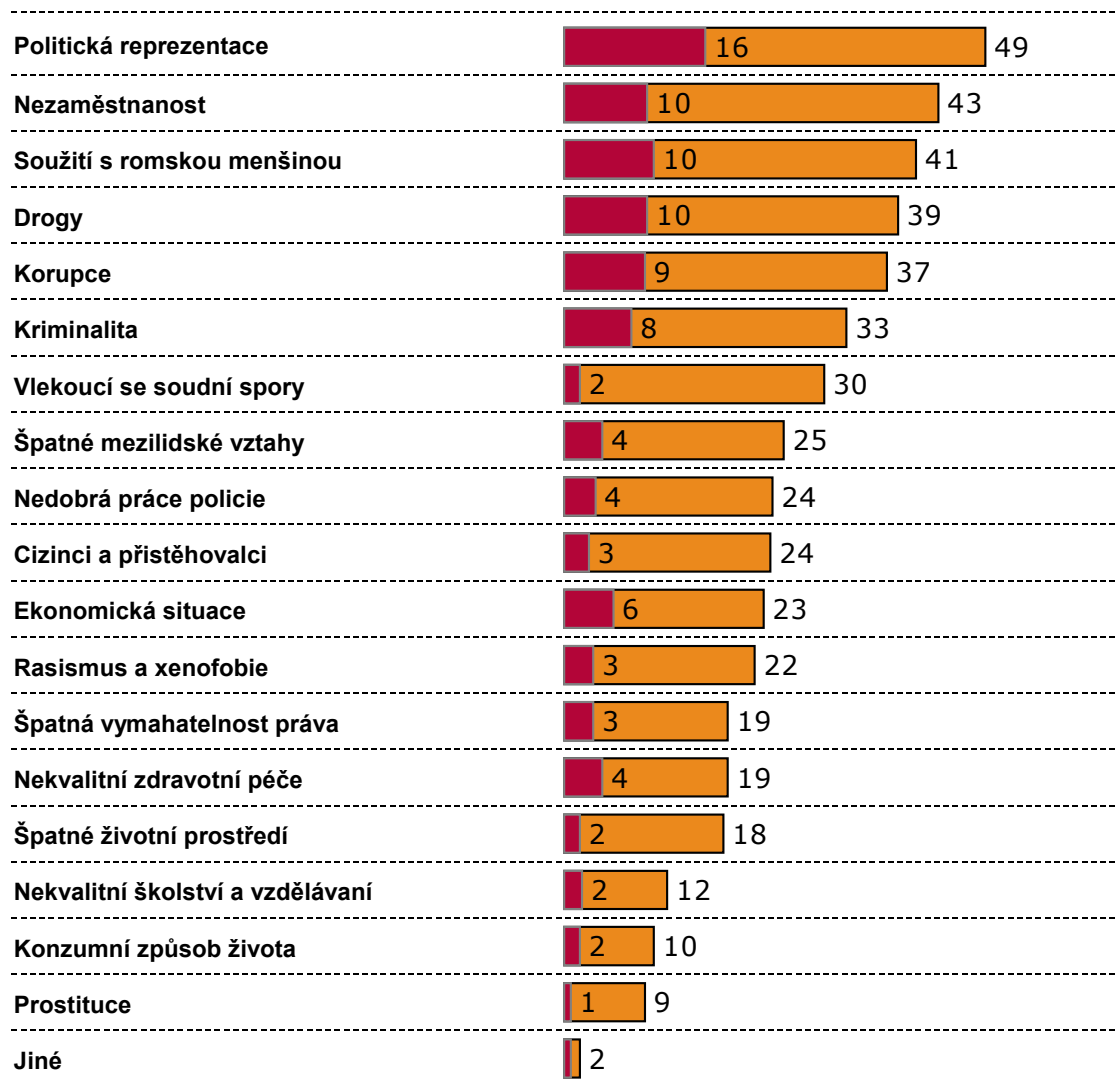
Z hlediska regionů a věku nejsou patrné rozdíly ve vnímaných hlavních lokálních problémech.

Z hlediska pohlaví jsou studentky citlivější na nezaměstnanost a životní prostředí a naopak tak často nezmiňovaly jako problém otázku soužití s Romy.

Z hlediska celé ČR se situace výrazně liší od vnímaných lokálních problémů hodnocením politických zástupců. Zatímco místní politická reprezentace se u studentů v pořadí spatřovaných problémů umístila až téměř na konci žebříčku, politické špičky ČR si „vysloužily“ první místo z hlediska vnímaných problémů a jsou zároveň podle mladých problémem nejzávažnějším. Mnohem výše je v kontextu republiky také problém korupce.

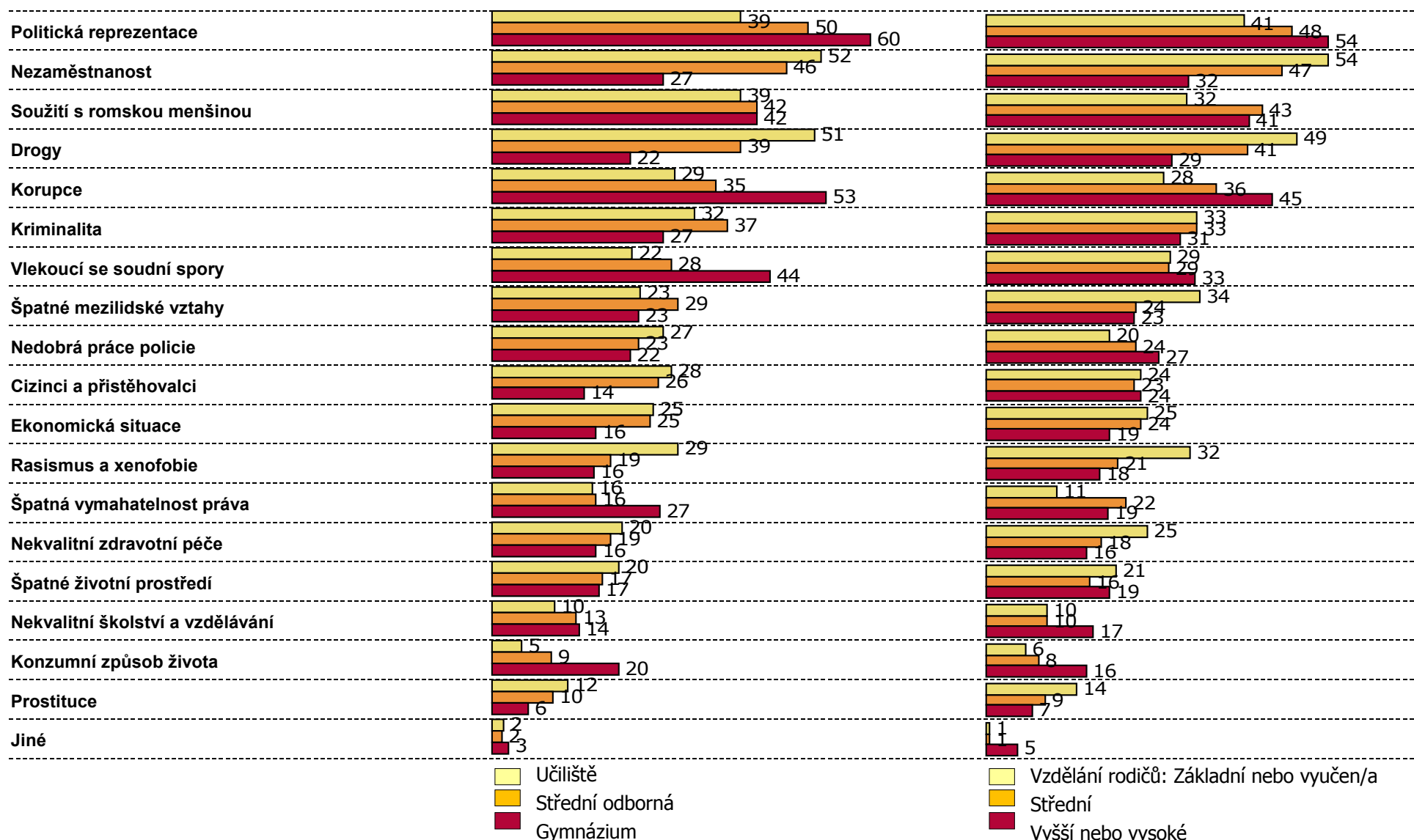
Problémy ČR

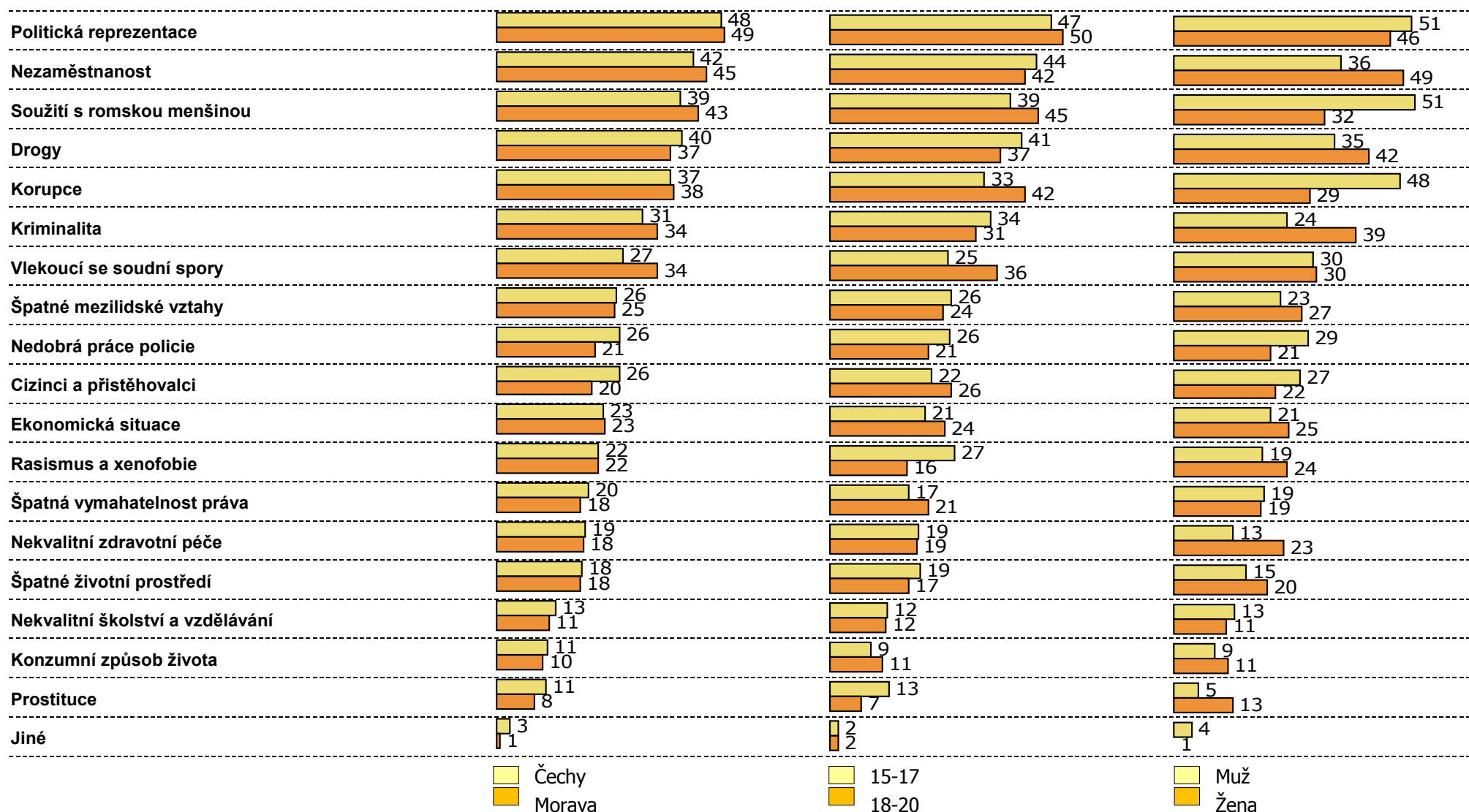
- Nejzávažnější problém
- Hlavní problémy

- Za největší problémy ČR považují:
- Ze seznamu výše považují za nejzávažnější:

Studenti gymnázií vnímají celou řadu problémů silněji než studenti SOŠ a učilišť (politickou reprezentaci, korupci, vlekoucí se soudní spory, špatnou vymahatelnost práva, konzumní způsob života). Naopak pro studenty učilišť (a také pro studenty s nižším vzděláním rodičů) je relativně závažnější otázka nezaměstnanosti, drog, cizinců, přistěhovalců a rasismu.

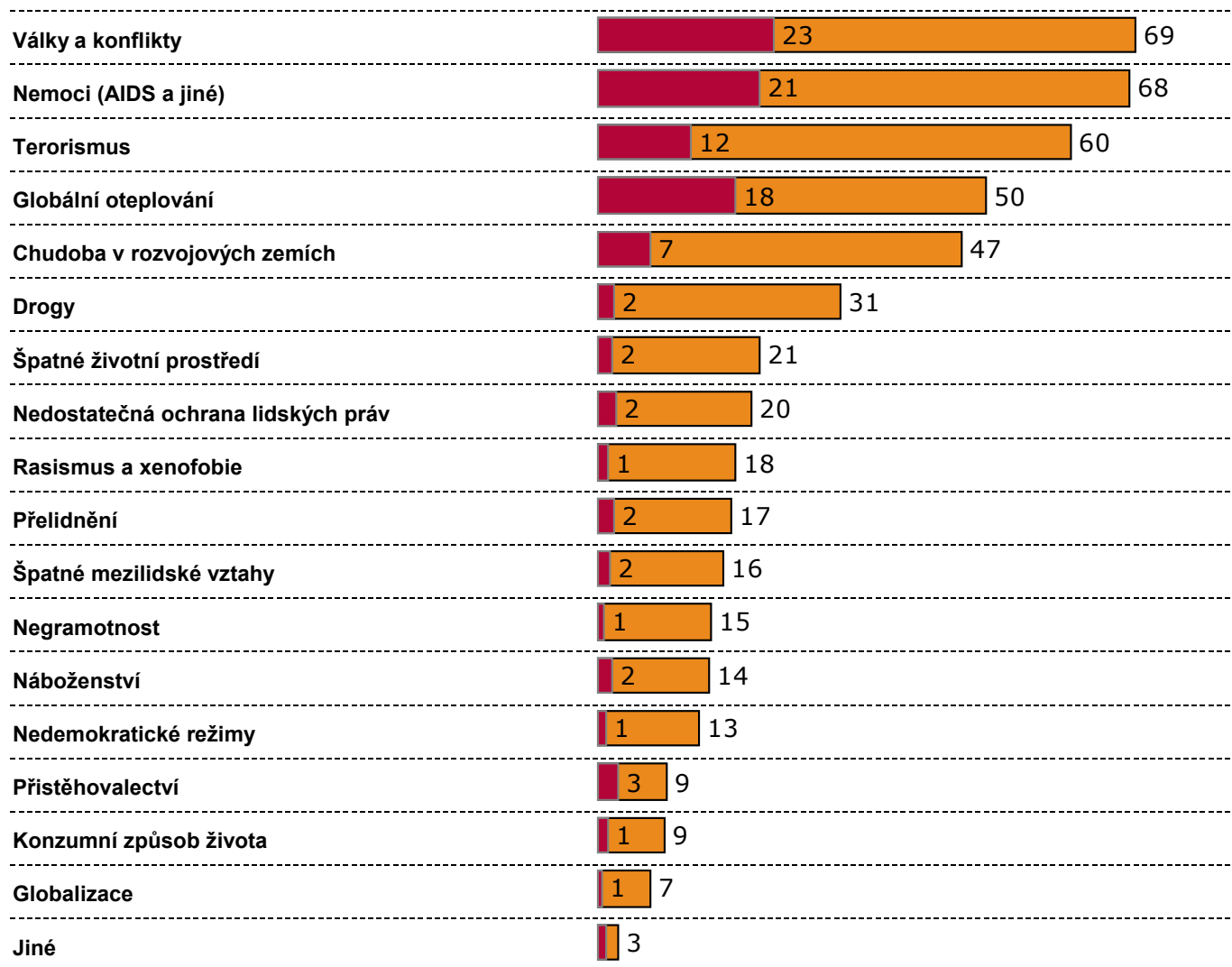

I u vnímaných problémů ČR vidíme především rozdíly podle pohlaví, kdy muži opět častěji označují za problém soužití s romskou menšinou a korupci, ženy jsou naopak citlivější na kriminalitu, nezaměstnanost a nekvalitní zdravotnictví.

Z hlediska světových problémů nevidíme takovou pluralitu názorů jako u lokálních problémů či problémů ČR. Zřetelně se vyděluje pět nejzávažnějších problémů (váčky, nemoci, globální oteplování, terorismus, chudoba v rozvojových zemích). Ostatní problémy považuje za nejzávažnější vždy jen 1–3 % studentů. Nejzávažnější globální problémy jsou odlišné od těch, které studenti nejčastěji uvádějí na lokální úrovni či v rámci ČR.

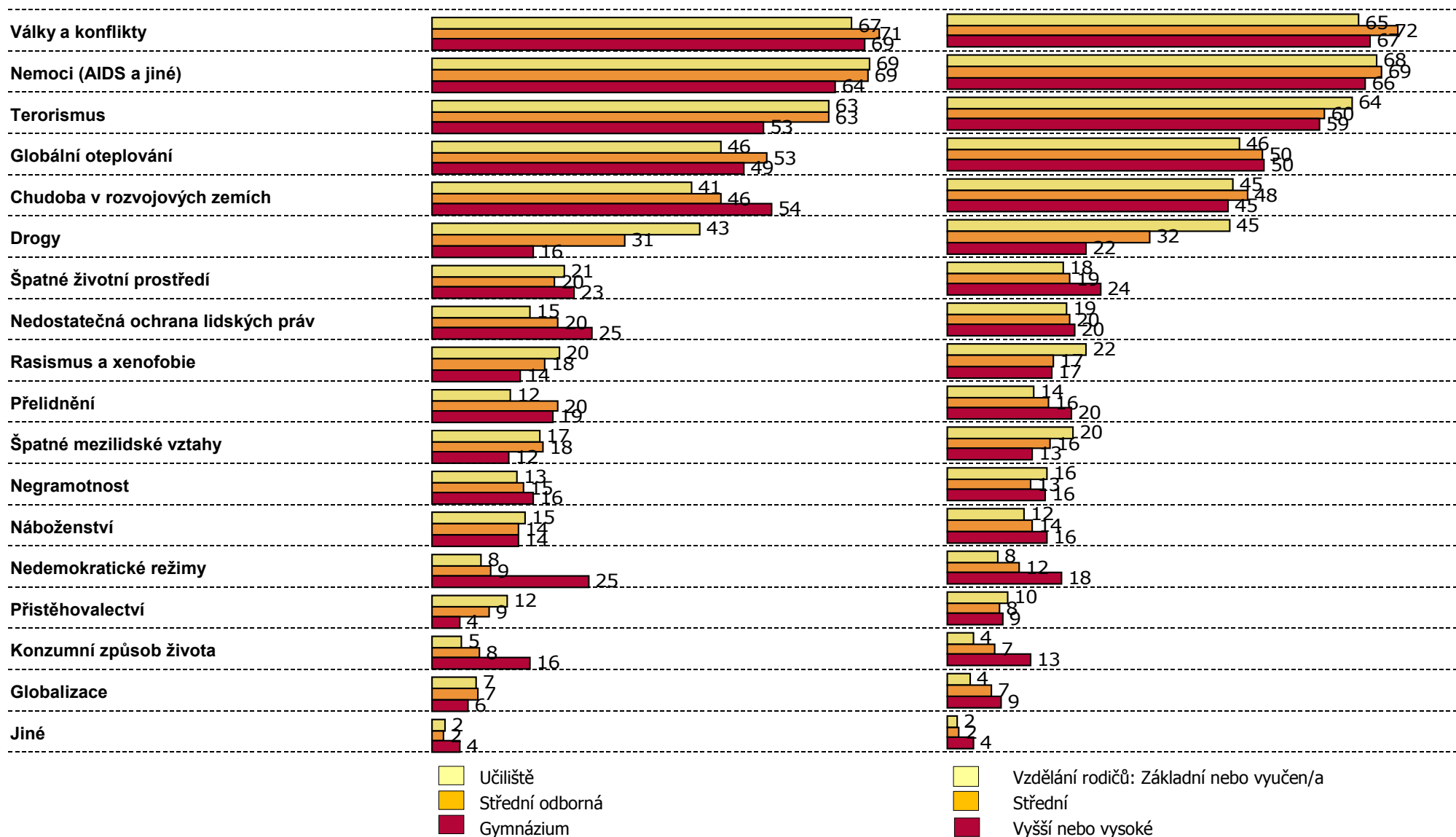
Globální problémy

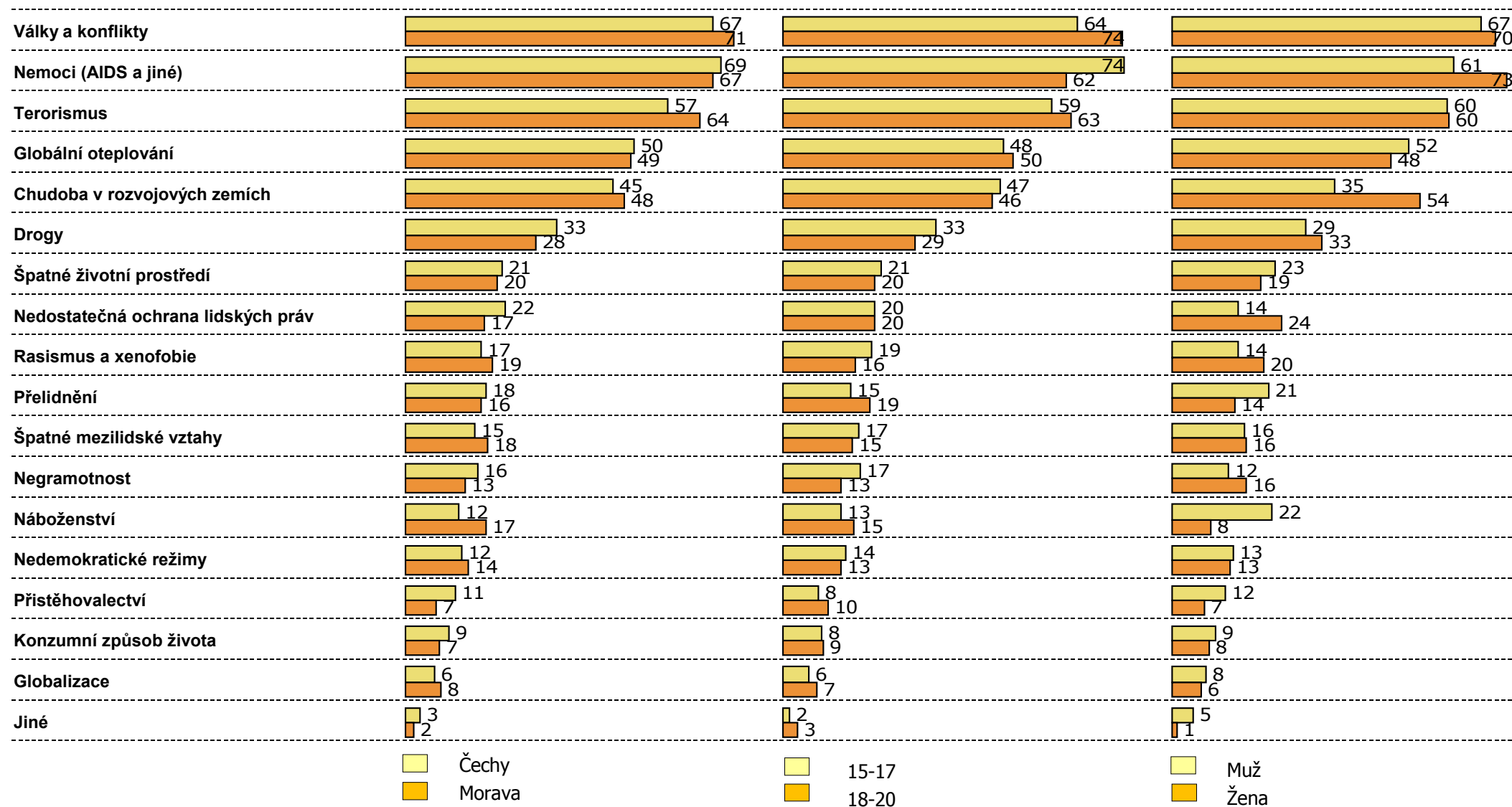
■ Nejzávažnější problém
■ Hlavní problémy

- Za největší problémy světa považují:
- Ze seznamu výše považují za nejzávažnější:

Pokud se zaměříme na rozdílné pohledy z hlediska typu školy, nejvýraznější diferenciace je vidět v postoji k problematice drog, kterou za závažný problém považují studenti učilišť ve 43 %, zatímco studenti gymnázií jen v 16 %. Naopak nedostatečnou ochranu lidských práv, nedemokratické režimy a konzumní způsob života častěji zmiňovali studenti gymnázií.

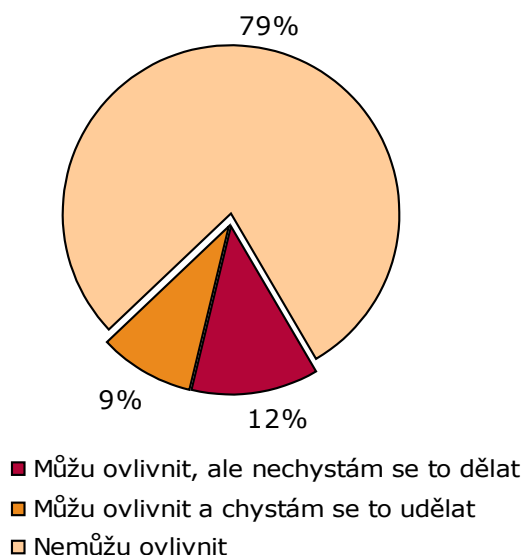

Chudoba v rozvojových zemích, nedostatečná ochrana lidských práv nebo nemoci jsou častěji problémem pro ženy, zatímco muži častěji považují za problém náboženství či přelidnění.

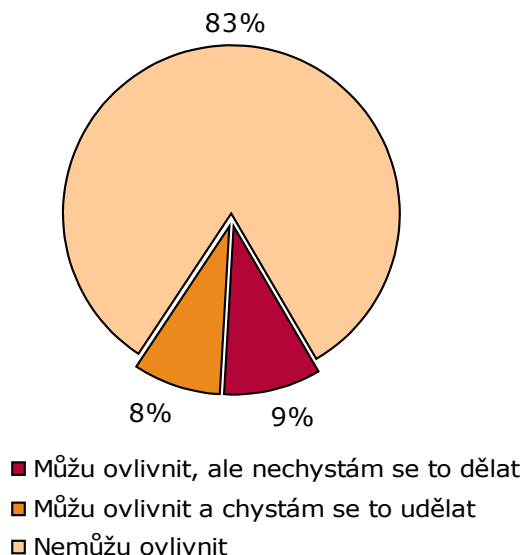

Studenti většinou nevěří, že jsou schopni něco ovlivnit při řešení společenských problémů, a to ať na lokální, nebo globální úrovni. Je ale zajímavé, že se jejich přesvědčení o vlastní schopnosti něco změnit nezmenšuje s rostoucí globálností problémů. Dokonce u světových problémů častěji věří, že jsou schopni něco ovlivnit. Dále vidíme, že spíše než na globálnosti či velikosti problému záleží na jeho typu (např.: globální oteplování sám/sama nezastavím, ale vím, jak ho mohu ovlivnit vlastní činností, zatímco lokální kriminalitu ani na lokální úrovni ovlivnit nedokážu).

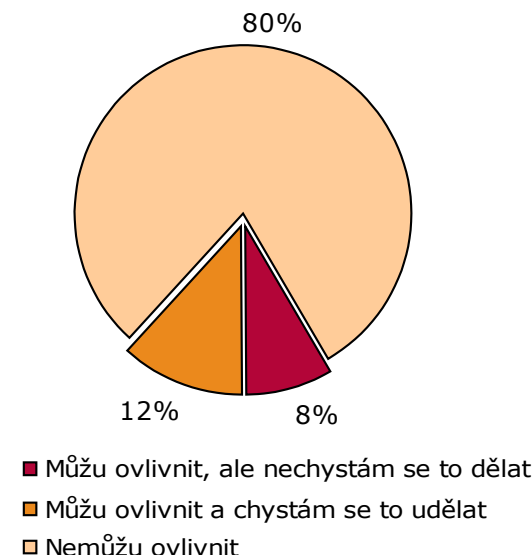
Lokální problémy:

Problémy ČR:

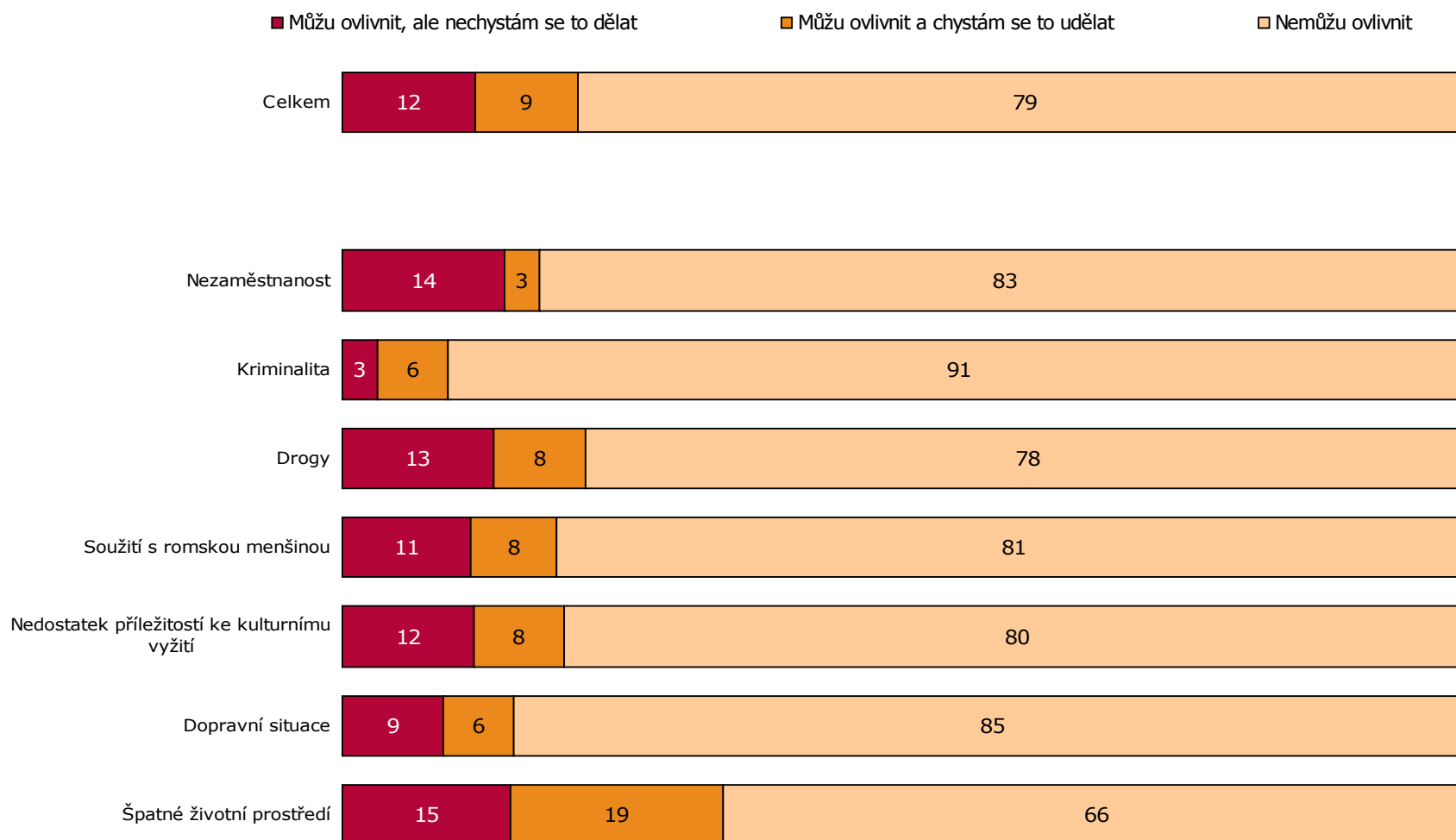

Globální problémy:

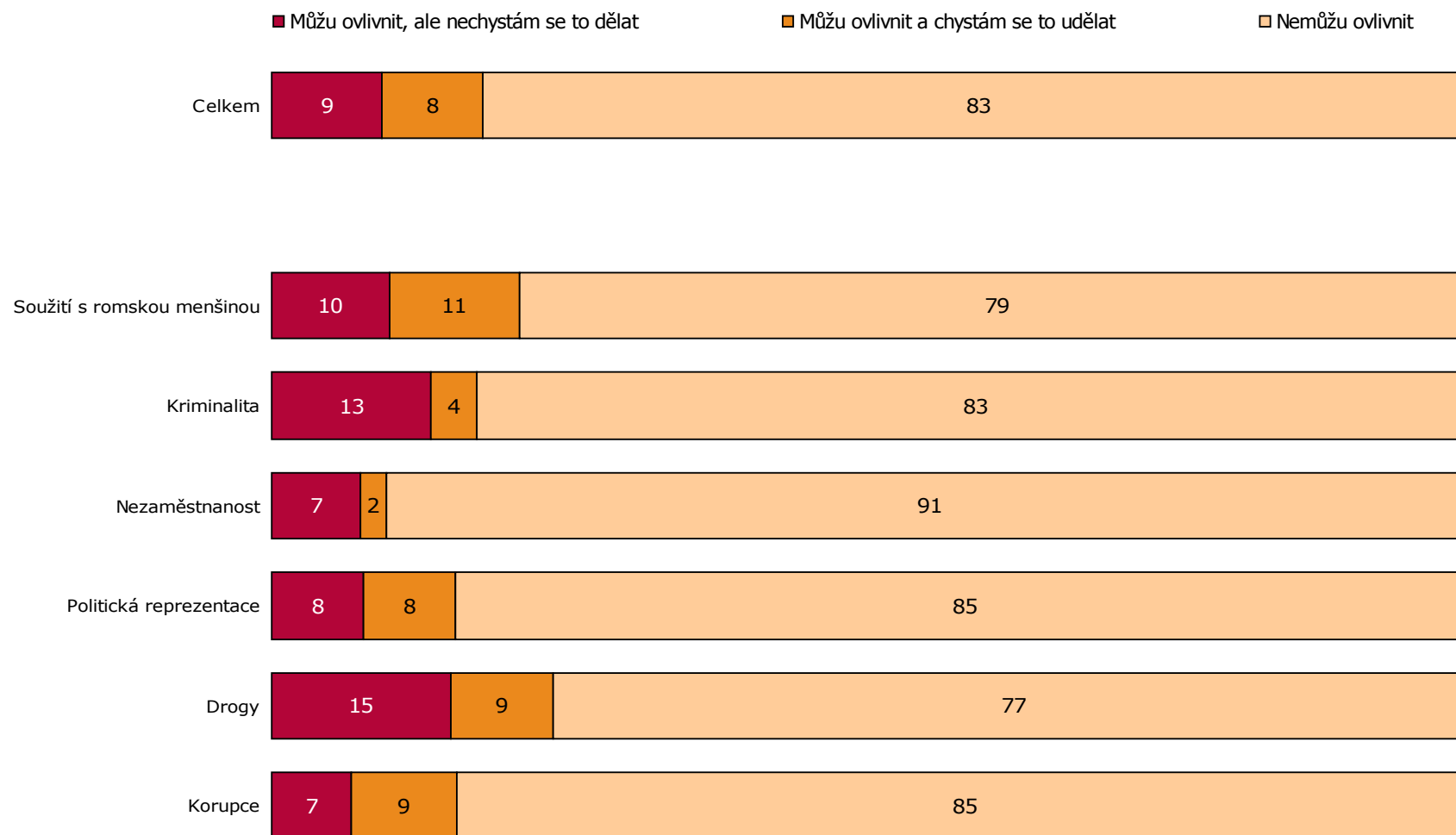
Na úrovni lokální je problémem, u něhož studenti věří nejčastěji, že jsou schopni jej vlastními silami ovlivnit, životní prostředí. Zároveň se to i více studentů chystá skutečně udělat (nebo to již dělá).

Lokální problémy:

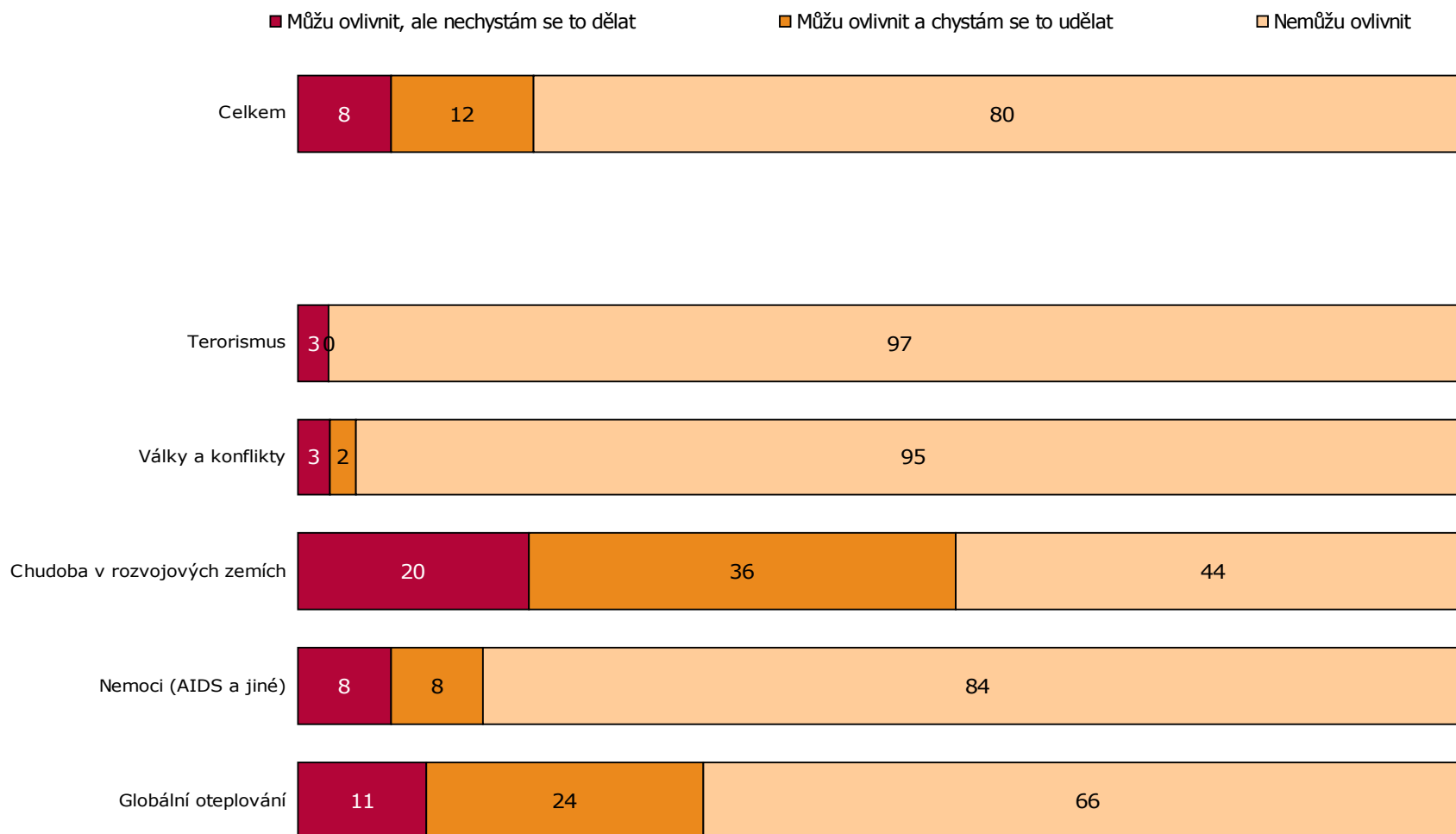
Na úrovni republiky jsou problémem, o němž mladí nejčastěji věří, že ho mohou ovlivnit, drogy; zároveň ale často nejsou ochotni to udělat. Podobně, i když v menší míře, je tomu u otázky soužití s romskou menšinou, zde je však poměr ochoty a neochoty se zapojit do řešení této problematiky vyrovnaný.

Problémy ČR:

Co se týče globálních problémů, války nebo terorismus studenti uvádějí jako hlavní mezi těmi, které jedinec nemůže snadno ovlivnit. Naopak chudoba v rozvojových zemích nebo otázka globálního oteplování jsou problémy, u kterých studenti spatřují možnosti se aktivně zapojit do jejich řešení, a relativně vysoké procento studentů tak hodlá učinit.

Globální problémy:

Média

❖ Z hlediska využívaných mediálních kanálů roste význam internetu, který je dnes pro třetinu studentů hlavním zpravodajským médiem.

❖ Pouze asi čtvrtina studentů uvedla, že se o společenských a politických tématech, která je zajímají, dozvídají ve škole (u gymnázií je to 35 %)

❖ Význam médií logicky roste s posunem od lokálního ke globálnímu. U lokálních problémů jsou média hlavním zdrojem informací pro 19 % studentů, u problémů ČR už pro 62 % studentů a u světových problémů pro 84 % studentů.

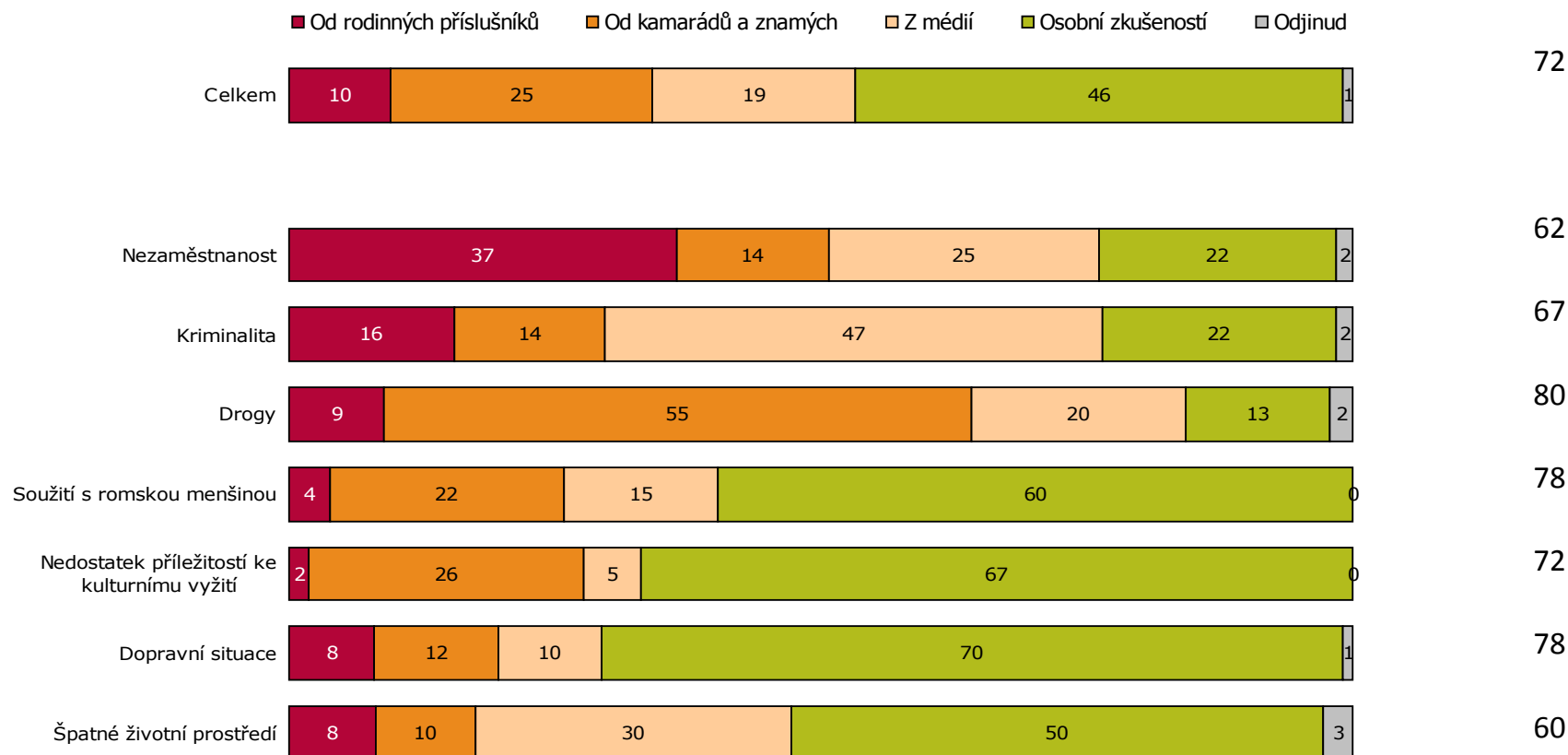
❖ Z hlediska aktuálních společenských a politických událostí jsou média velmi často hlavním zdrojem informací a mají určitě významný vliv na formování názorů mladých; šetření také ukazuje, že rodina, přátelé nebo škola jsou jako zdroj informací v odpovědích často zcela vynecháni.

Média studenti uvádějí jako hlavní zdroj informací pro lokální problémy týkající se kriminality a do určité míry i u stavu životního prostředí v blízkém okolí. Oproti tomu rodinní příslušníci jsou nejdůležitějším zdrojem informací o problematice nezaměstnanosti.

Na informace od přátel a známých se studenti odvolávají u otázky drog, na média u tématu kriminality a špatného životního prostředí. Osobní zkušenost studenti uvádějí jako nejdůležitější zdroj informací především u problematiky dopravní situace, nedostatku příležitostí ke kulturnímu vyžití a u otázky soužití s romskou menšinou.

Informace o lokálních problémech:

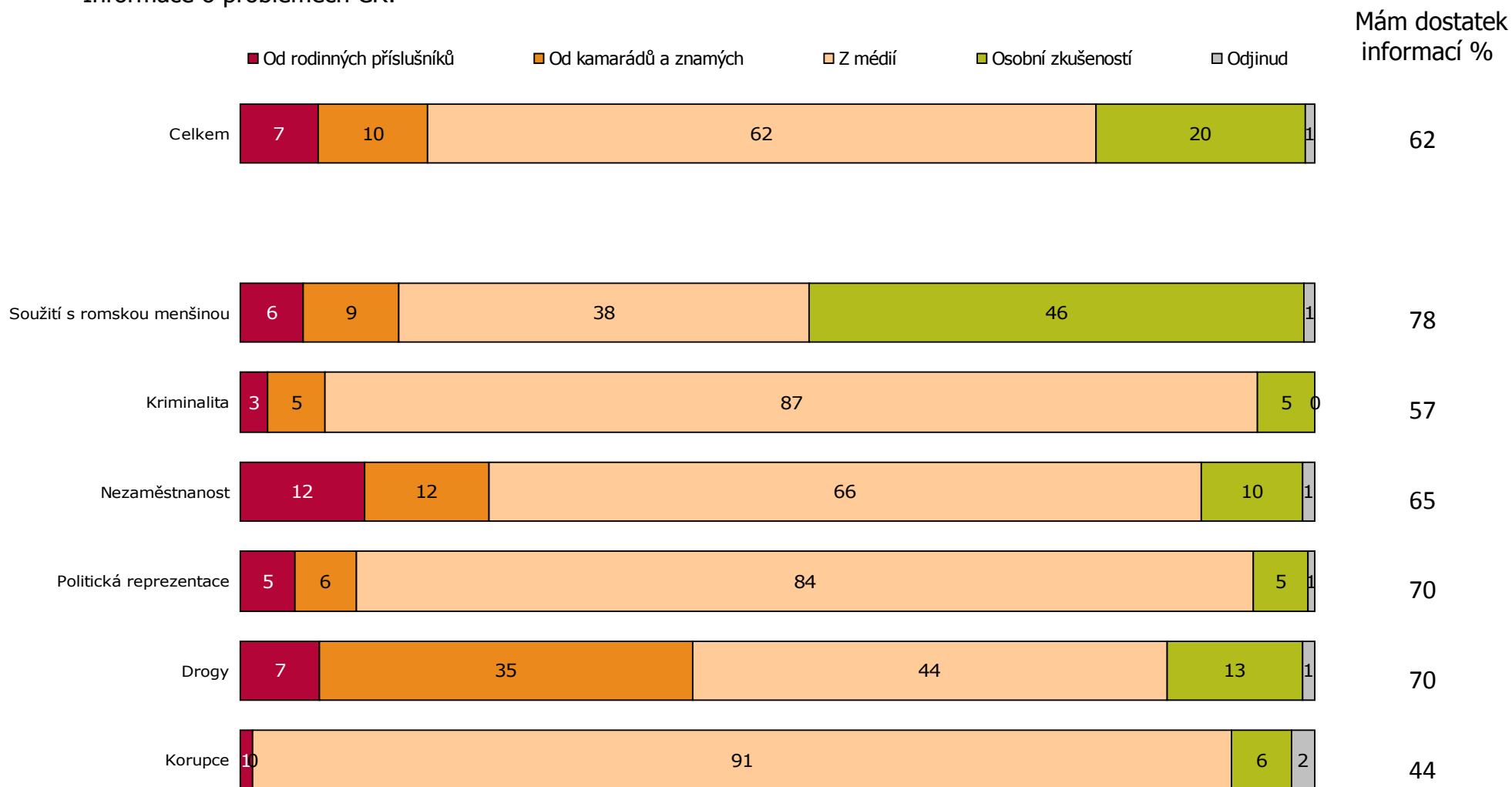
Mám dostatek informací %

Z hlediska problémů na úrovni ČR už se jako primární zdroj jasně ukazují média.

U drog vidíme opět význam informací od přátel a známých.

Informace o problémech ČR:

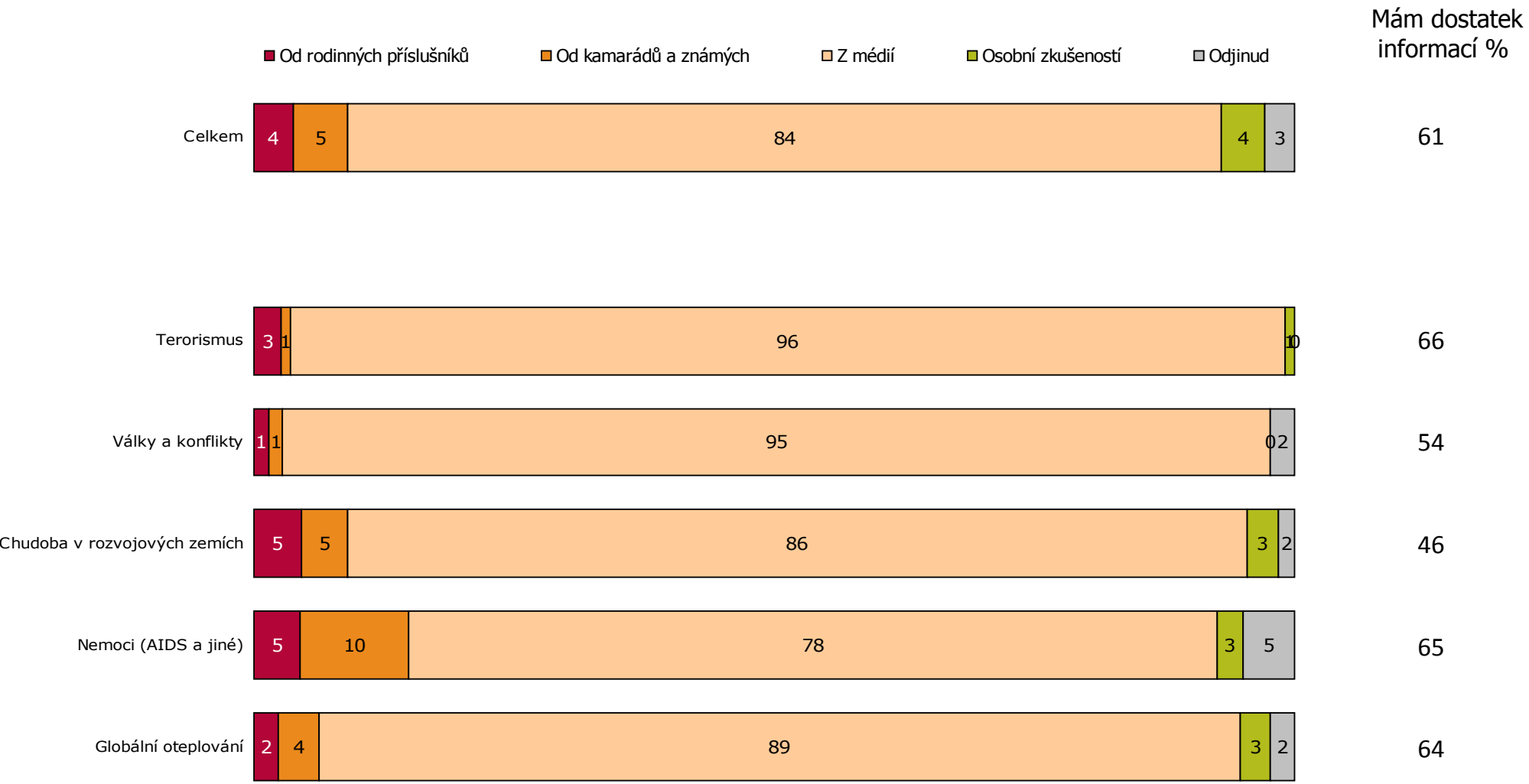

9. O hlavním problému ČR získávám informace nejčastěji:

11. Domnívám se, že o tomto problému mám:

Co se týče problémů světa, studenti nejčastěji uvádějí, že se o nich dozvídají především prostřednictvím médií.

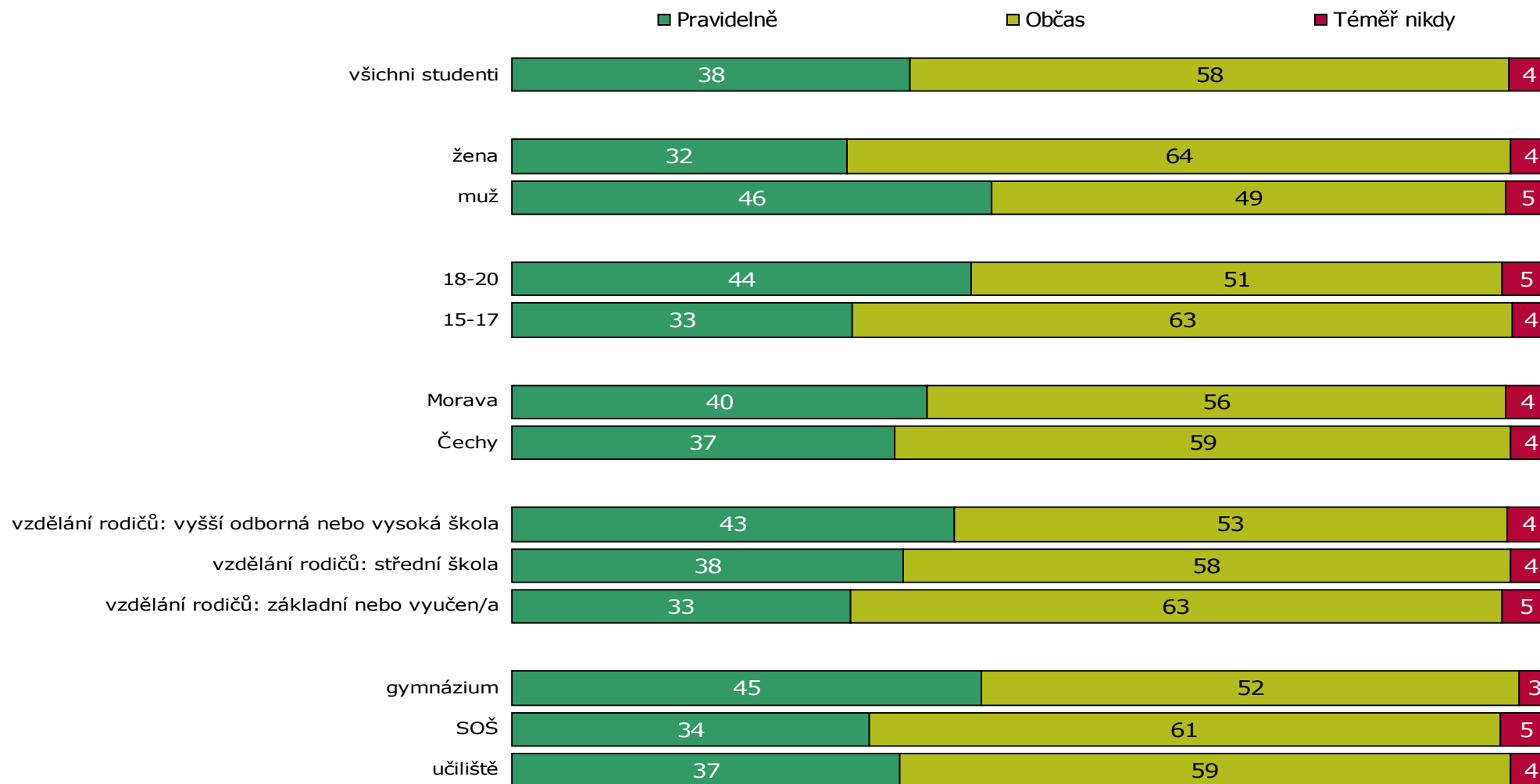
Informace o globálních problémech:

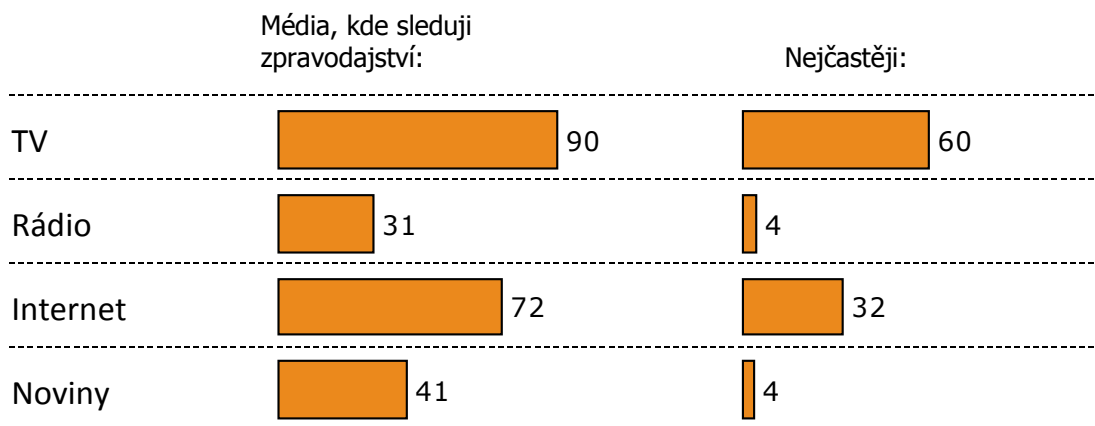
14. O hlavním problému světa získávám informace nejčastěji:
16. Domnívám se, že o tomto problému mám:

Jen málokterý student vůbec nesleduje zpravodajství a s věkem zájem o ně dále roste. Také platí, že častěji je sledují muži než ženy, studenti gymnázií a s vyšším vzděláním rodičů.

Zpravodajství v médiích sledují:

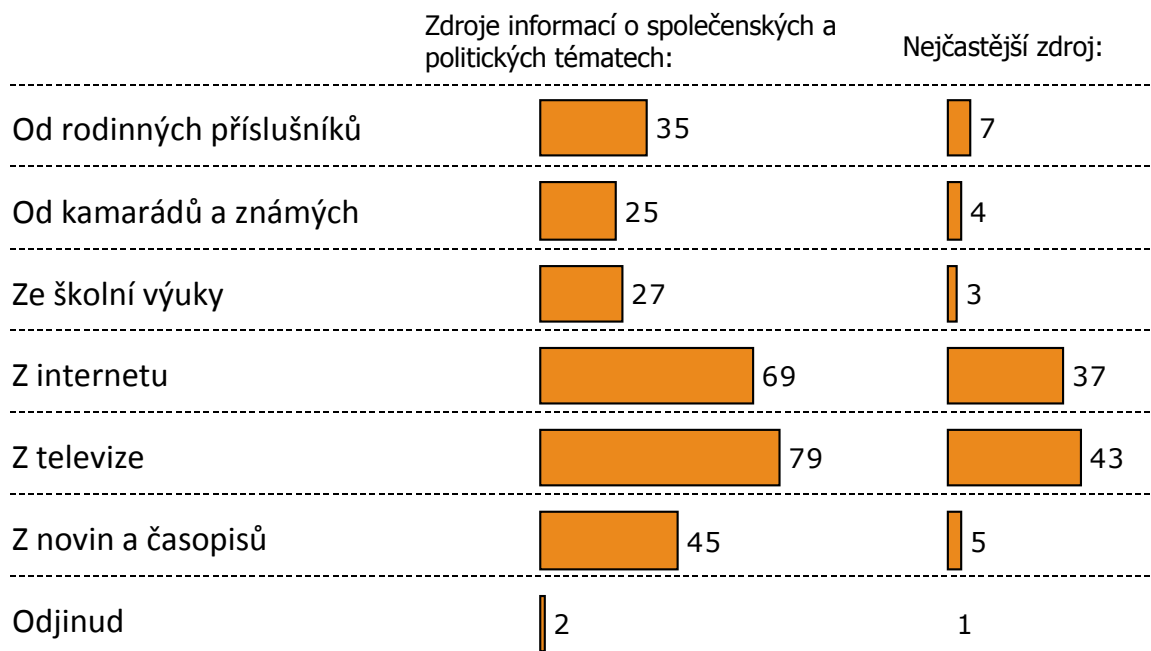

Zpravodajství sledují studenti stále především v televizi, ale internet se televizi téměř vyrovnává – pro třetinu studentů je hlavním zpravodajským médiem.

Význam médií je zřetelný, když je jako informační zdroj porovnáme s osobním předáváním informací. Velmi často jsou hlavním zdrojem informací a mají určitě významný vliv na formování názorů mladých.

1. Ve kterém z médií sledujete zpravodajství (zprávy)?
2. Z těchto médií úplně nejčastěji sledují (doplňte):

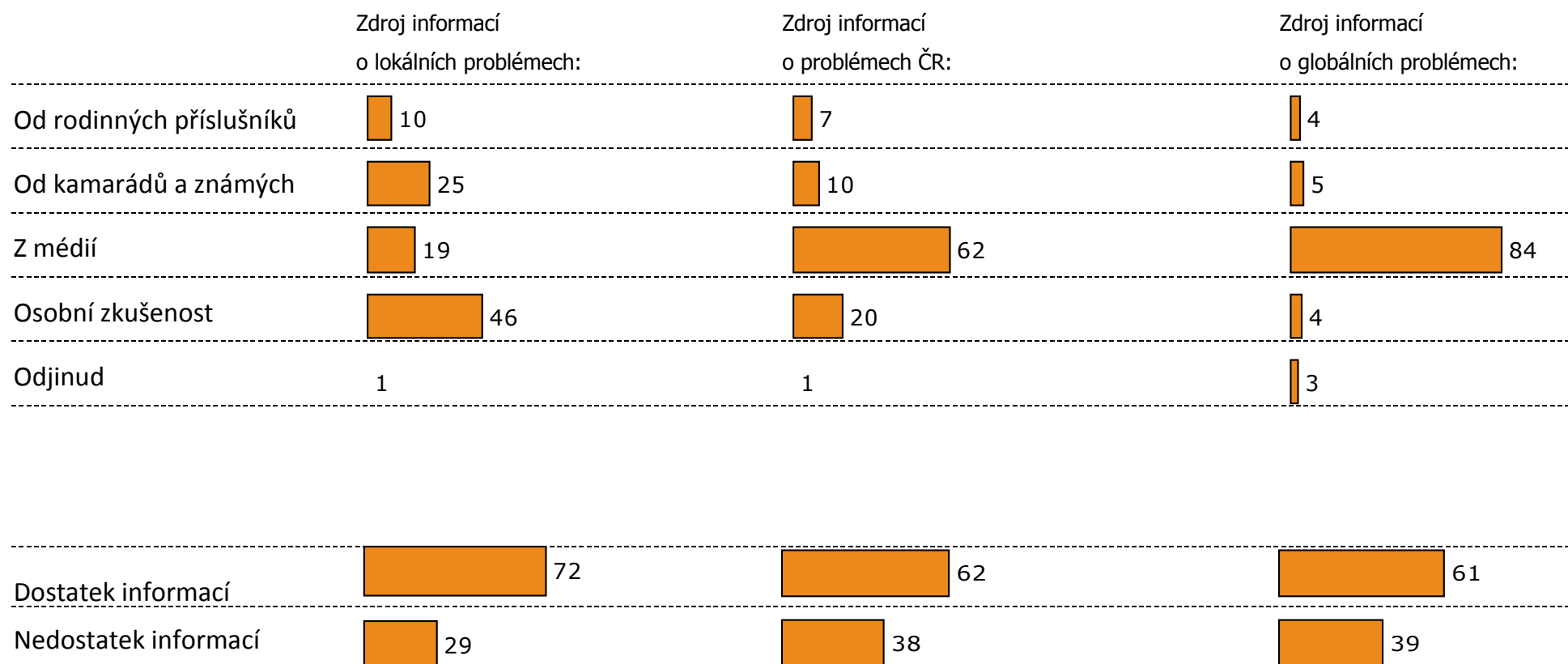
Zajímavé je, že pouze asi čtvrtina studentů uvedla, že se o společenských a politických tématech, která je zajímají, dozvídají ve škole (u gymnázií je to 35 %).

Rodina, přátelé nebo škola jsou jako zdroj informací v odpovědích často zcela vynecháni.

1. O aktuálních společenských a politických tématech, která mě zajímají, se nejčastěji dozvídám:
2. Z možností v předchozí otázce je mým nejčastějším zdrojem informací (doplňte):

Jako nejčastější zdroj informací o problémech města či vesnice studenti uvádějí osobní zkušenost. Význam médií logicky roste s posunem od lokálního ke globálnímu. Pro informace o světových problémech pak hrají média už jednoznačně klíčovou roli.

U všech typů problémů mají zhruba dvě třetiny studentů pocit dostatku informací a asi třetina pociťuje nedostatek informací.

Politické preference

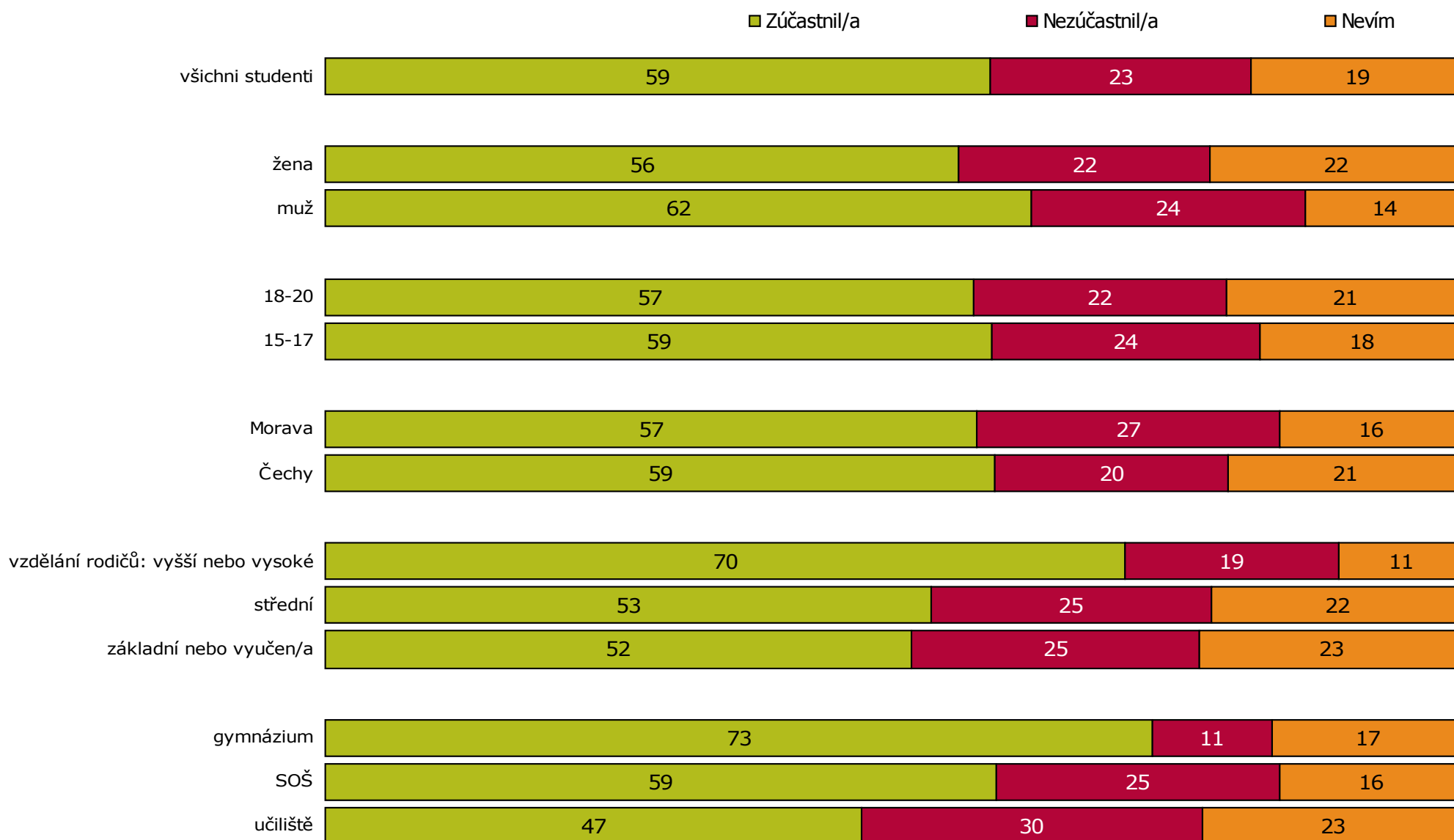
❖ Pokud by studenti měli možnost v danou chvíli volit, učinila by tak více než polovina všech studentů, o něco častěji pak chlapci než dívky. Na ochotu k volební účasti má vliv jak vzdělání rodičů, tak typ střední školy studentů – čím vyšší stupeň vzdělání, tím vyšší zamýšlená volební účast.

❖ Hlavním důvodem pro neúčast ve volbách je deklarovaný nezájem o politiku jako takovou a skepse a nedůvěra v politiky.

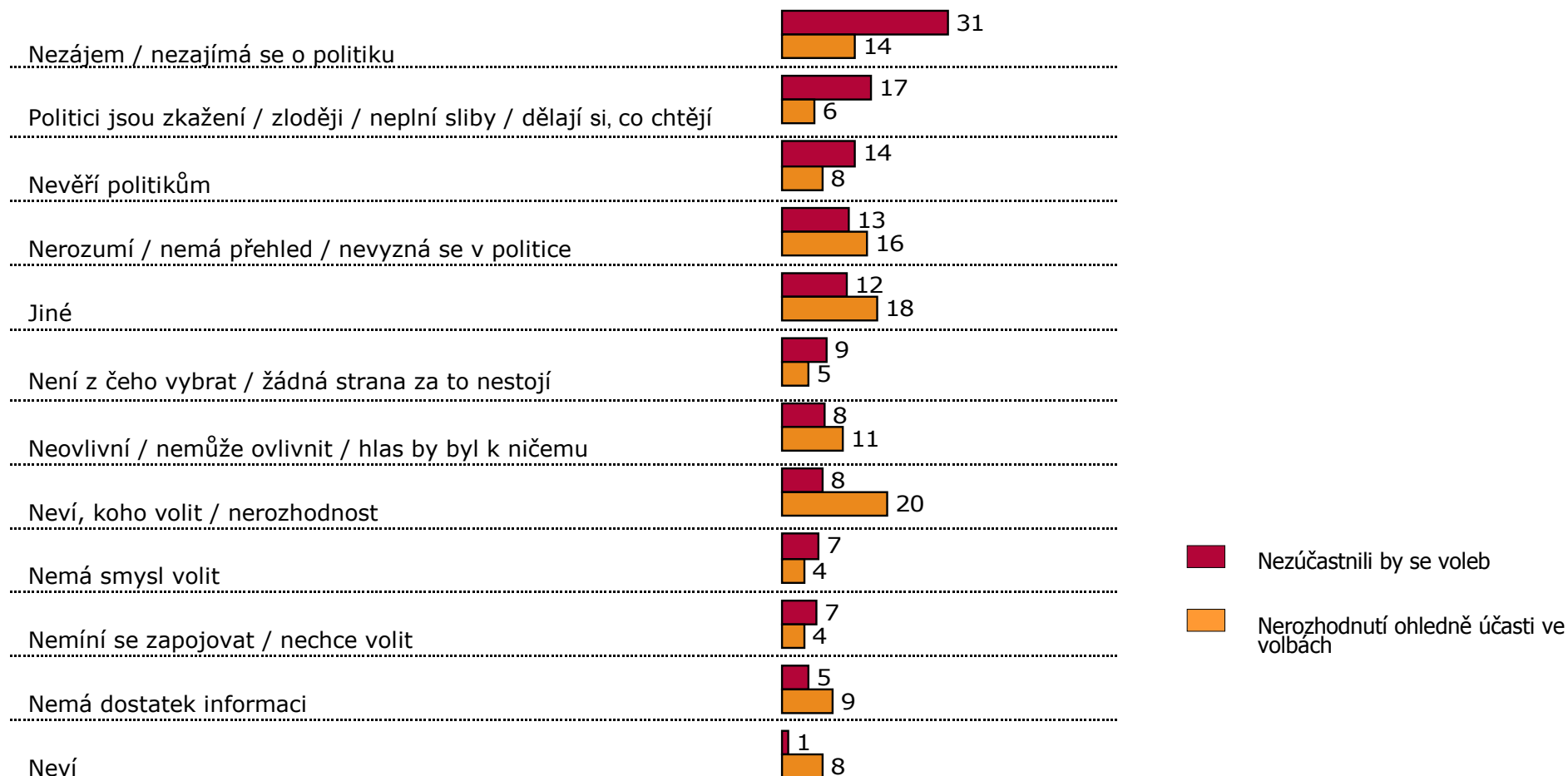
❖ Volební preference ČSSD a ODS mezi potenciálními mladými voliči jsou velmi vyrovnané, volila by je přibližně třetina studentů, u Strany zelených je průměrně 15% podpora, KSČM by volily pouze 4 % studentů, nejvíce pak učni.

Pokud by studenti měli možnost ihned volit, učinila by tak více než polovina všech studentů, o něco častěji pak chlapci než dívky. Na ochotu k volební účasti má vliv jak vzdělání rodičů, tak typ střední školy studentů – čím vyšší stupeň vzdělání, tím vyšší zamýšlená volební účast.

Pětina studentů by pak k případným volbám nešla a pětina dosud váhá.

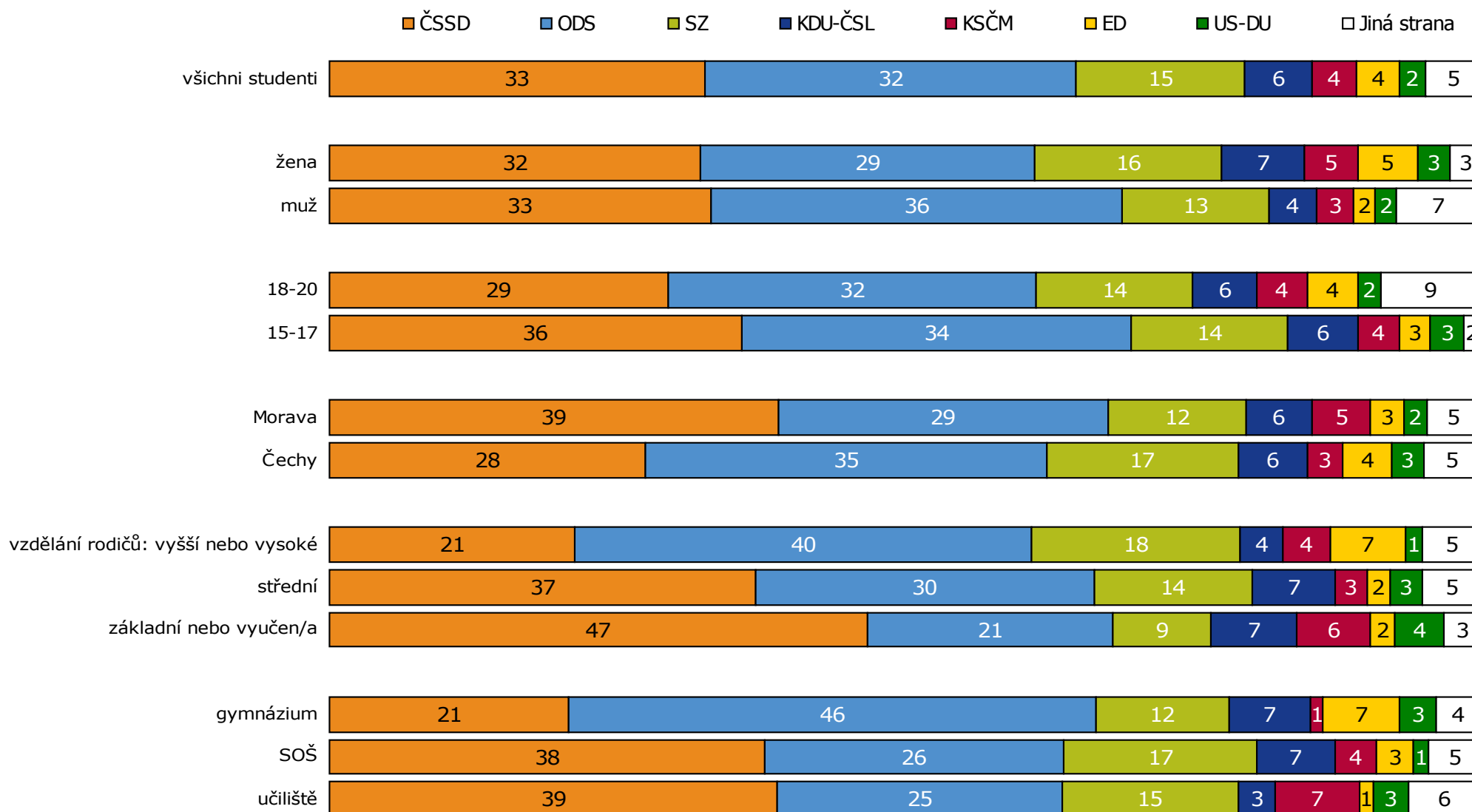

Hlavním důvodem pro neúčast ve volbách je deklarovaný nezájem o politiku jako takovou a skepse a nedůvěra v politiky. Nerozhodnutí jedinci pak váhají hlavně proto, že dosud nejsou rozhodnutí, koho by měli volit, nebo se v této oblasti dostatečně neorientují.

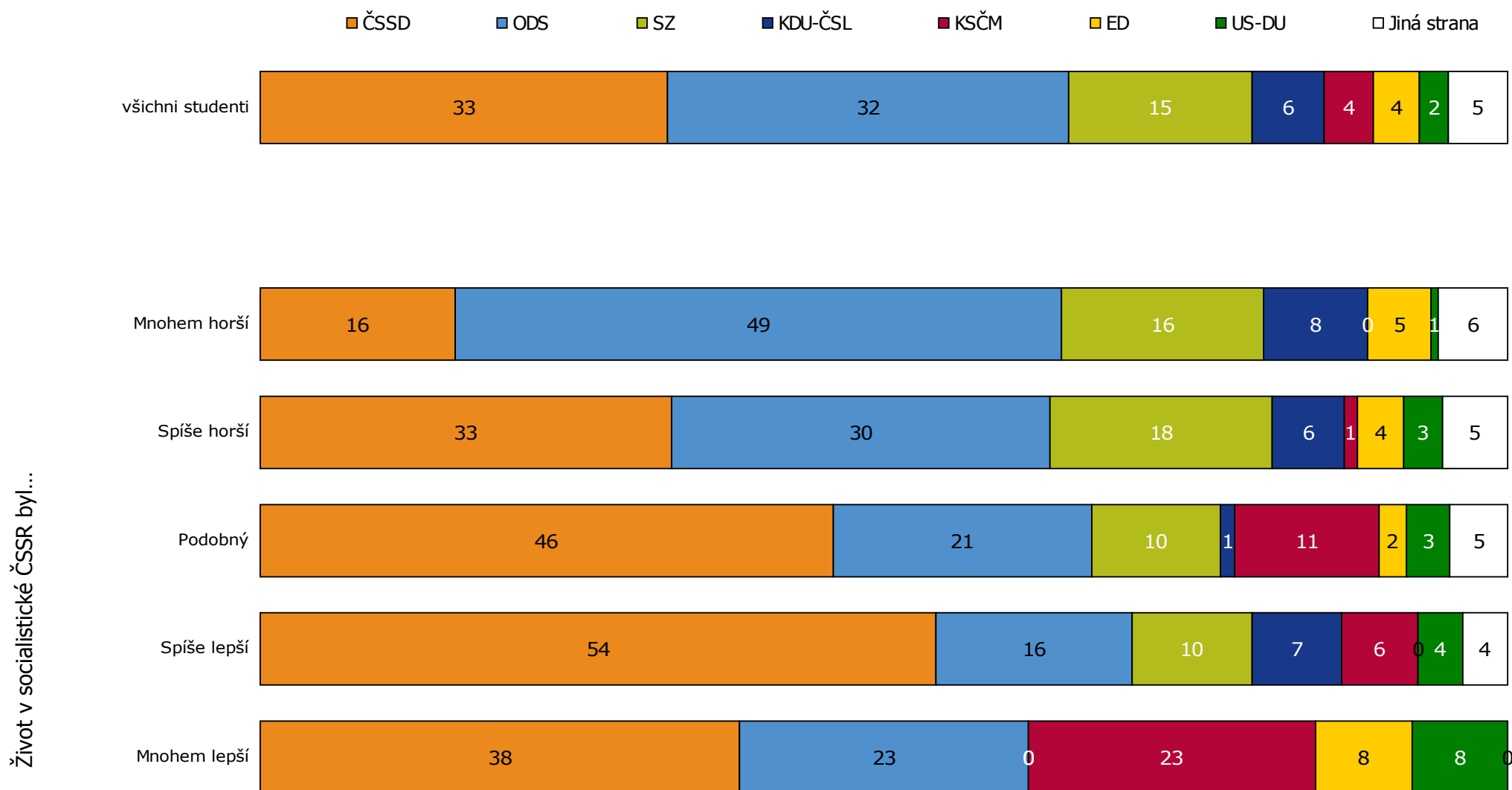

Nezúčastnili by se voleb
Nerozhodnutí ohledně účasti ve volbách

Volební preference ČSSD a ODS jsou mezi potenciálními mladými voliči velmi vyrovnané, každou z nich by volila přibližně třetina studentů; u Strany zelených je průměrně 15% podpora, KSČM by volily pouze 4 % studentů, nejvíce pak učni.

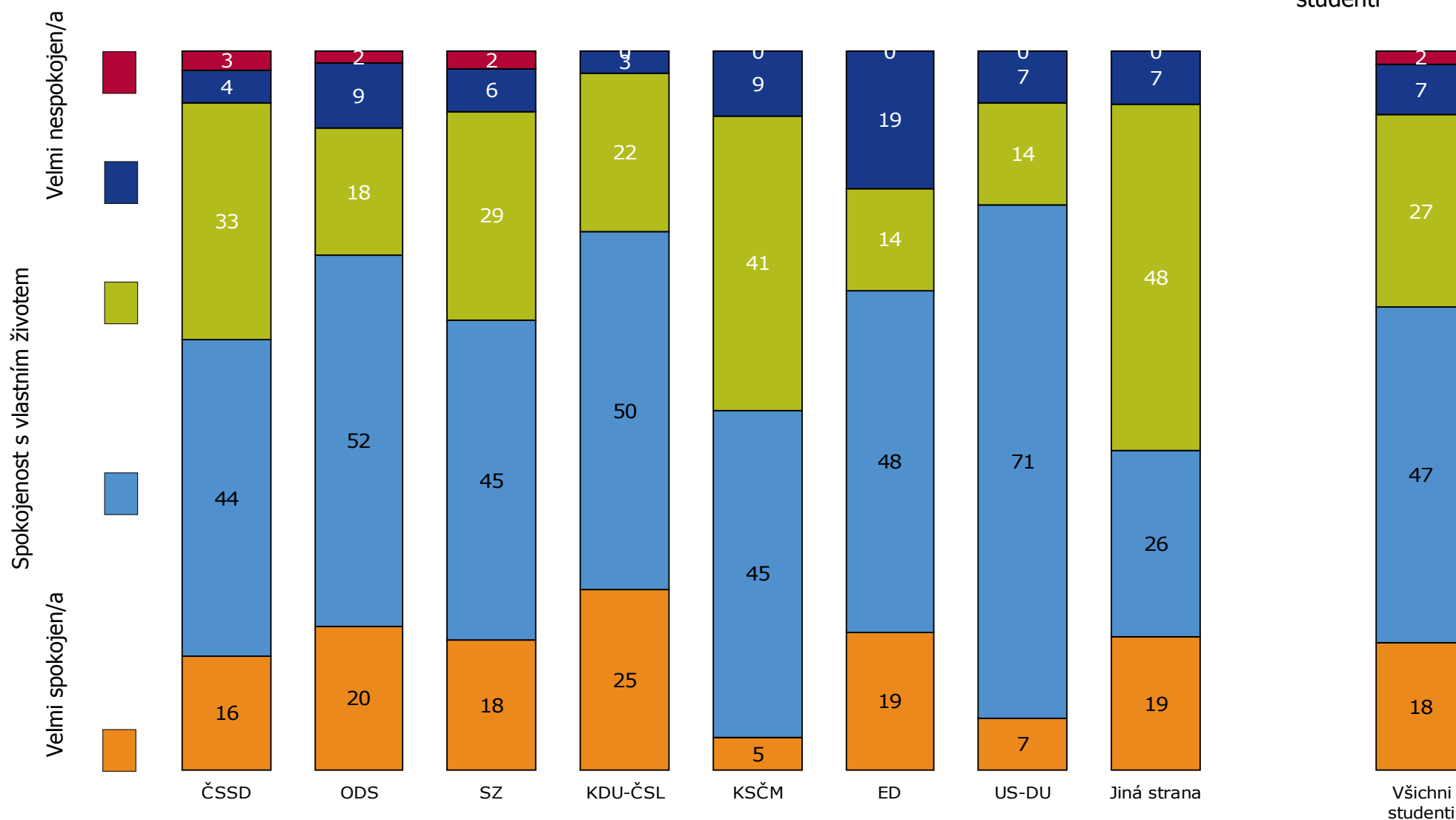
S rostoucím pozitivním hodnocením života v socialistickém Československu roste u studentů preference ČSSD a naopak ubývá preferencí ODS a Strany zelených. Nejvyšší preference KSČM je u mladých, kteří hodnotí život za socialismu jako mnohem lepší než nyní.

Potenciální voliči KSČM a „menších“ stran jsou výrazně méně spokojeni se svým stávajícím životem, zatímco ti, kteří by preferovali ODS a KDU-ČSL, jsou o poznání spokojenější.

Voliči jednotlivých stran

Všichni studenti

24. Ze stávajících politických stran byste při parlamentních volbách volili:
30. Vyjádřete na stupnici, jak jste momentálně ve svém životě spokojený/á:

Československé dějiny

- ❖ Dnešní studenti z větší části nemají na život v socialistickém Československu pozitivní náhled – 62 % si myslí, že byl horší, než je dnes, a jen 21 % si myslí opak.
- ❖ Socialistické Československo studenti charakterizují nejčastěji jako nedemokratický tvrdý režim a jako období, kdy docházelo k omezování občanských svobod. Ekonomické hledisko srovnání se objevuje méně často.
- ❖ Na otázku, kolik toho studenti vědí o tomto období, pouze čtvrtina studentů uvádí, že toho ví dost, oproti tomu tři čtvrtiny studentů uvádějí, že vědí jen málo nebo téměř nic. Přitom zájem o toto období našich dějin je mezi studenty zřejmý – pouze 22 % se nechce dozvědět více.

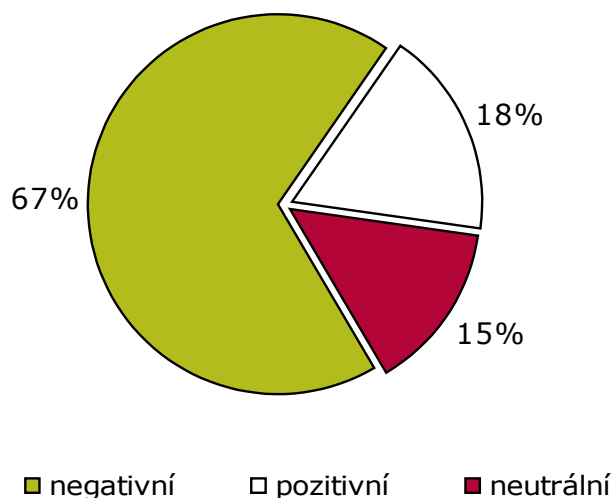
Dnešní studenti z větší části nemají na život v socialistickém Československu pozitivní náhled – 62 % si myslí, že byl horší, než je dnes, a jen 21 % si myslí opak. S rostoucím stupněm vzdělání rodičů kritika tohoto období roste, stejně tak u studentů gymnázií je nejvyšší; ale i na učilištích převládá negativní hodnocení socialistické minulosti.

Když měli studenti spontánně charakterizovat socialistické Československo, opět převládaly především negativní hodnotící soudy. Přestože se v popise této doby objevovalo i hodnocení ekonomické situace (nebyla nezaměstnanost, byl nedostatek zboží či nízká životní úroveň), mnohem častěji se studenti zaměřili na otázky nesvobody totalitního režimu (nesvoboda, tvrdý režim, potlačování lidských práv apod.).

Život u nás v letech 1948 až 1989 bych stručně charakterizoval/a takto:

Podíl hodnotících výpovědí:

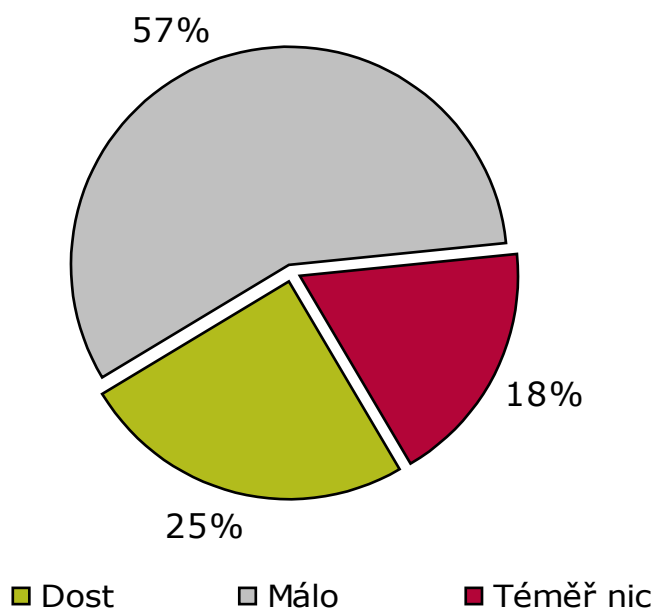

Nesvoboda / omezená svoboda / utlačování / nedemokratický režim	19
Nemůže posoudit / nezažil / nepamatuje si	11
Těžká doba / tvrdý režim	9
Komunismus / komunisti	8
Lidé měli práci / byla práce / nebyla nezaměstnanost	6
Potlačování lidských práv	6
Nedostatek zboží / jídla	5
Totalita / diktatura / strach	5
Nelze opustit zemi / nelze cestovat / izolace	5
Lepší než dnes	4
Bída / chudoba	4
Horší než dnes	3
Zatýkání / utlačování odpůrců	3
Zaostalost země / nízká životní úroveň	2
Cenzura	2
Neví	6
Jiné	13

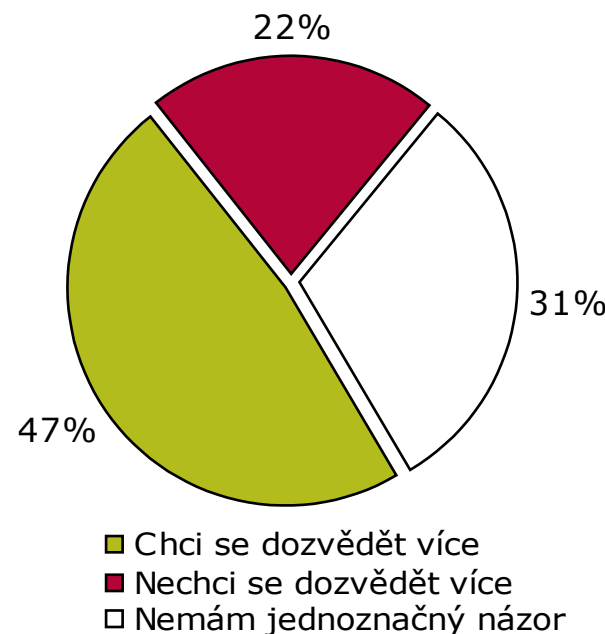
Mezi studenty českých středních škol panuje neuspokojená potřeba informací o životě v socialistickém Československu – přiznávají, že o něm vědí málo a chtějí by vědět více.

Studenti uvádějí, že o socialistickém Československu toho moc nevědí; jen čtvrtina si myslí, že ví o této době hodně. Nicméně to neznamena, že by neměli zájem se dozvědět víc, naopak – zájem o další informace uvádí asi polovina studentů. Častěji toto deklarují studenti gymnázií (64 %), ale i na učilištích jednoznačně převažuje zájem se dozvědět víc (38 %) nad nezájmem (29 %).

Studenti uvádějí, že o období 1948-1989 toho vědí:

Chtějí se studenti dozvědět více?

27. Myslím, že o období od roku 1948 do roku 1989 toho vím (zakroužkujte jednu odpověď):

28. O období od roku 1948 do roku 1989 se (zakroužkujte jednu odpověď):

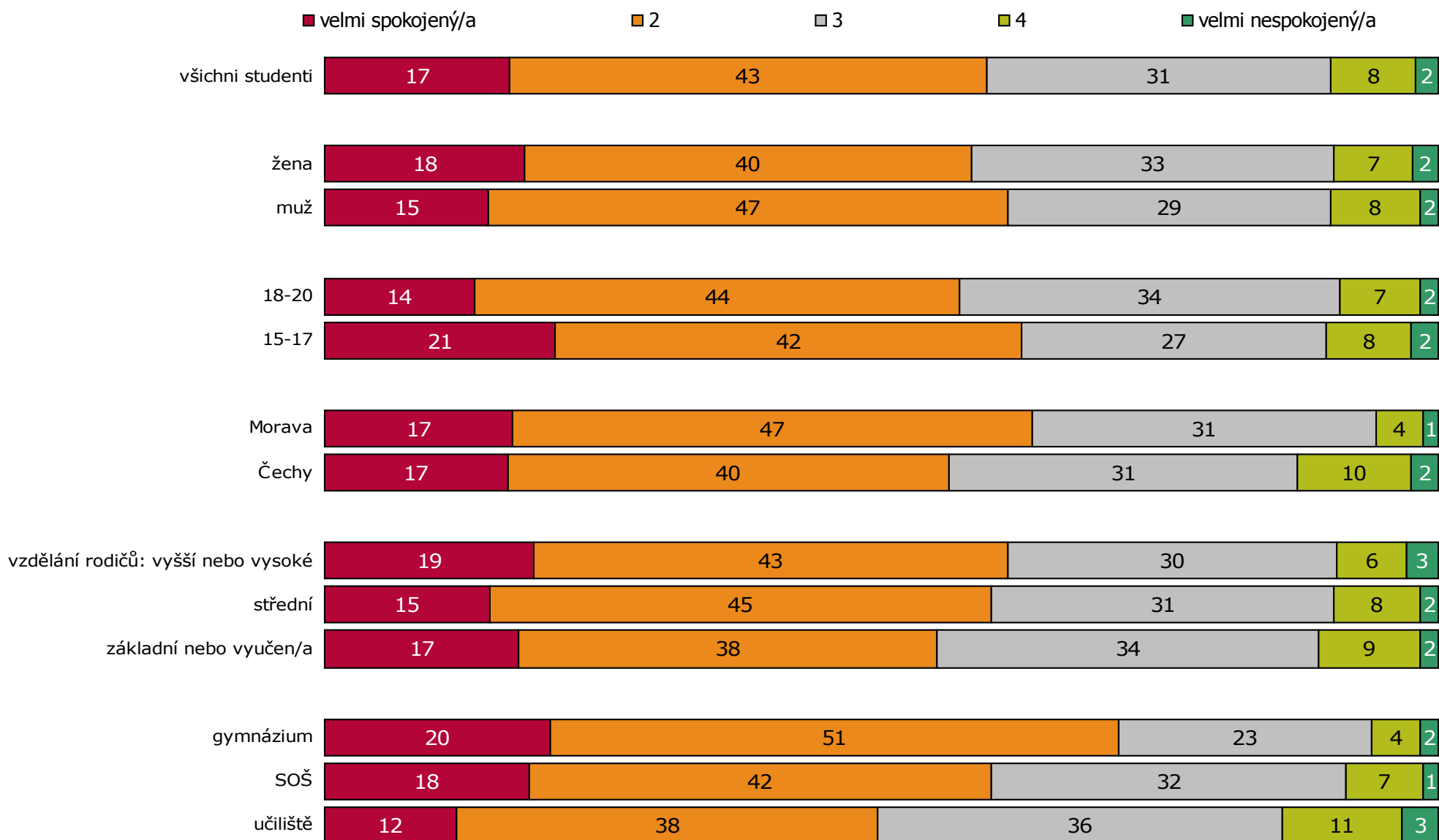
Životní hodnoty a postoje

❖ Nespokojených se svým životem je mezi studenty středních škol jen 10%, zatímco spokojených je 60 % studentů. Platí, že životní spokojenost je vyšší na gymnáziích, nejnižší je mezi studenty učilišť.

❖ Celkově jsou nemateriální hodnoty hodnoceny výše, peníze se objevují až na 5. místě. Na druhou stranu jsou ale peníze nejčastěji zmiňovány jako to, co může životní spokojenost zvýšit.

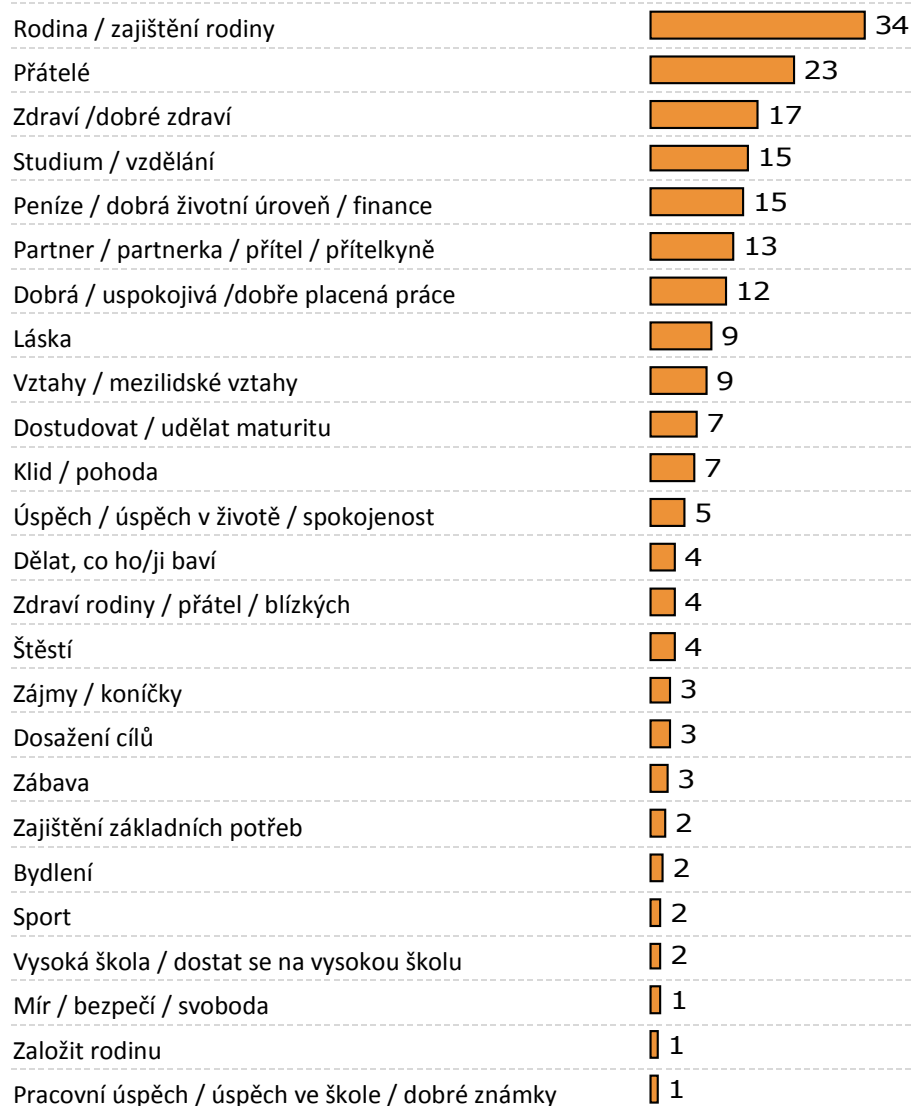
❖ Když srovnáme nejdůležitější životní hodnoty studentů, kteří jsou v životě spokojeni, s preferencemi těch nespokojených, vidíme, že ti nespokojení mnohem častěji preferují materiální hodnoty a méně často rodinu, zdraví, vzdělání nebo přátele.

Nespokojených ve svém životě je mezi studenty středních škol jen 10 %, zatímco spokojených je 60 % studentů. Platí, že životní spokojenost je vyšší na gymnáziích, nejnižší je mezi studenty učilišť.

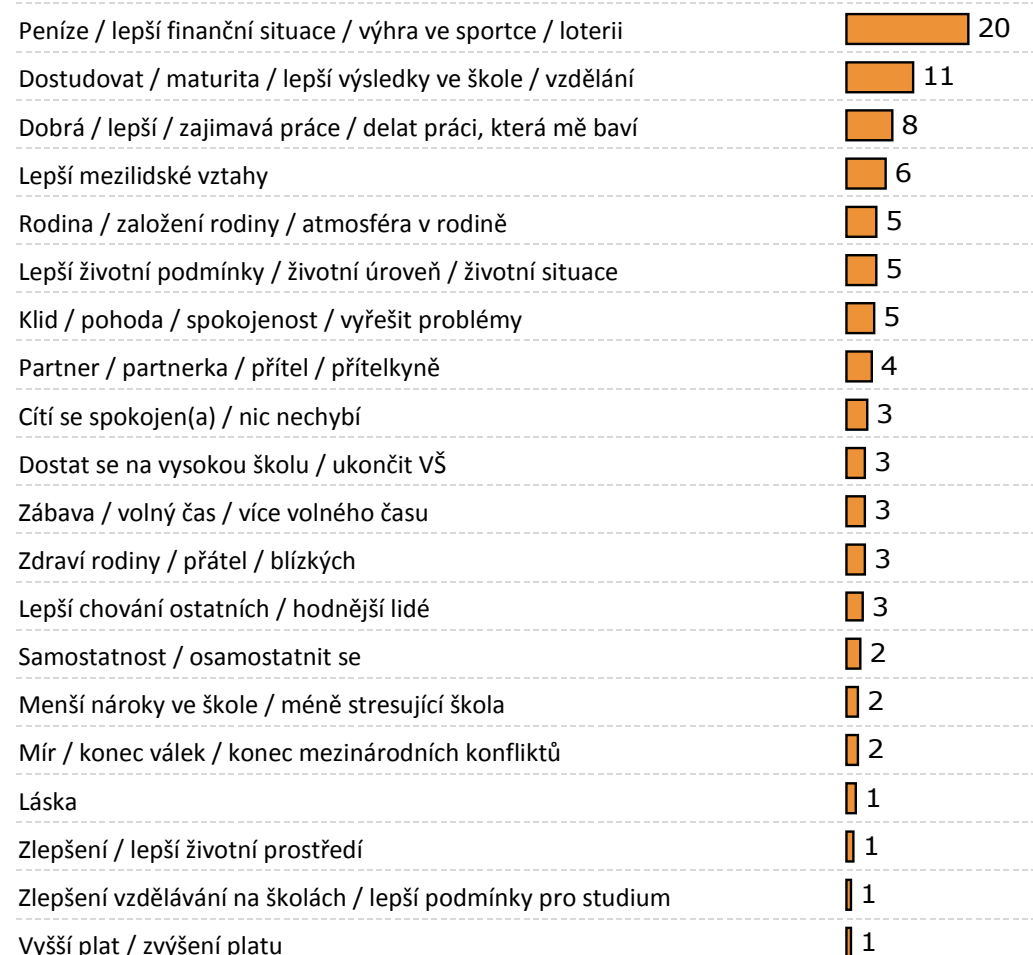

Rodina je pro studenty základní podmínkou životní spokojenosti. Tato hodnota je obecně ve výzkumech veřejného mínění hodnocena jako nejdůležitější a je vidět, že i mezi mládeží je hodnocena nejvýše, ačkoli zde hrají velmi důležitou roli také přátelé a vrstevníci. Celkově jsou nemateriální hodnoty hodnoceny výše, peníze se objevují až na pátém místě. Na druhou stranu jsou ale peníze nejčastěji zmiňovány jako to, co může životní spokojenost zvýšit.

Pro dosažení pocitu životní spokojenosti je pro mě nejdůležitější:

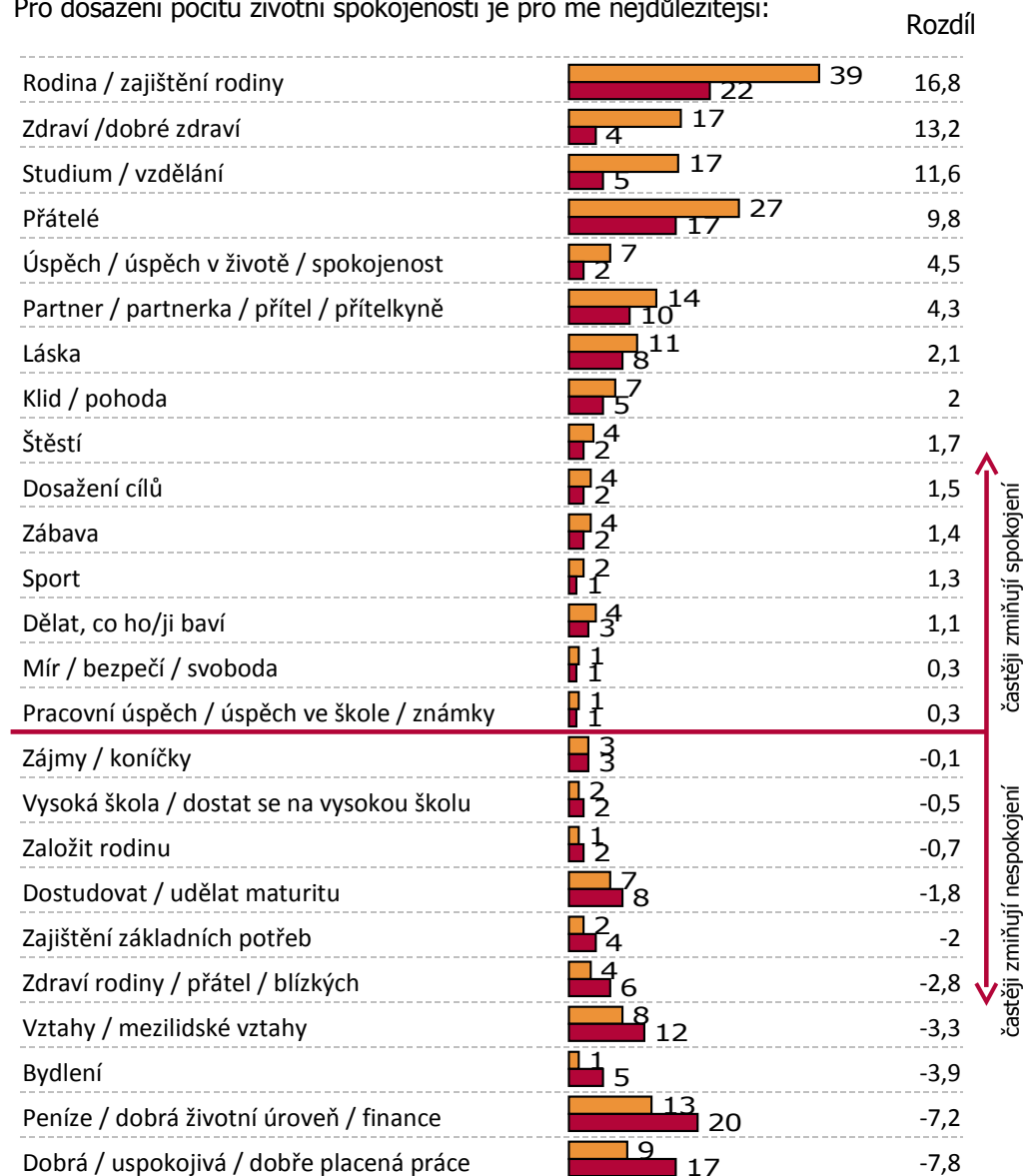
Můj pocit celkové životní spokojenosti by výrazně zvýšilo:

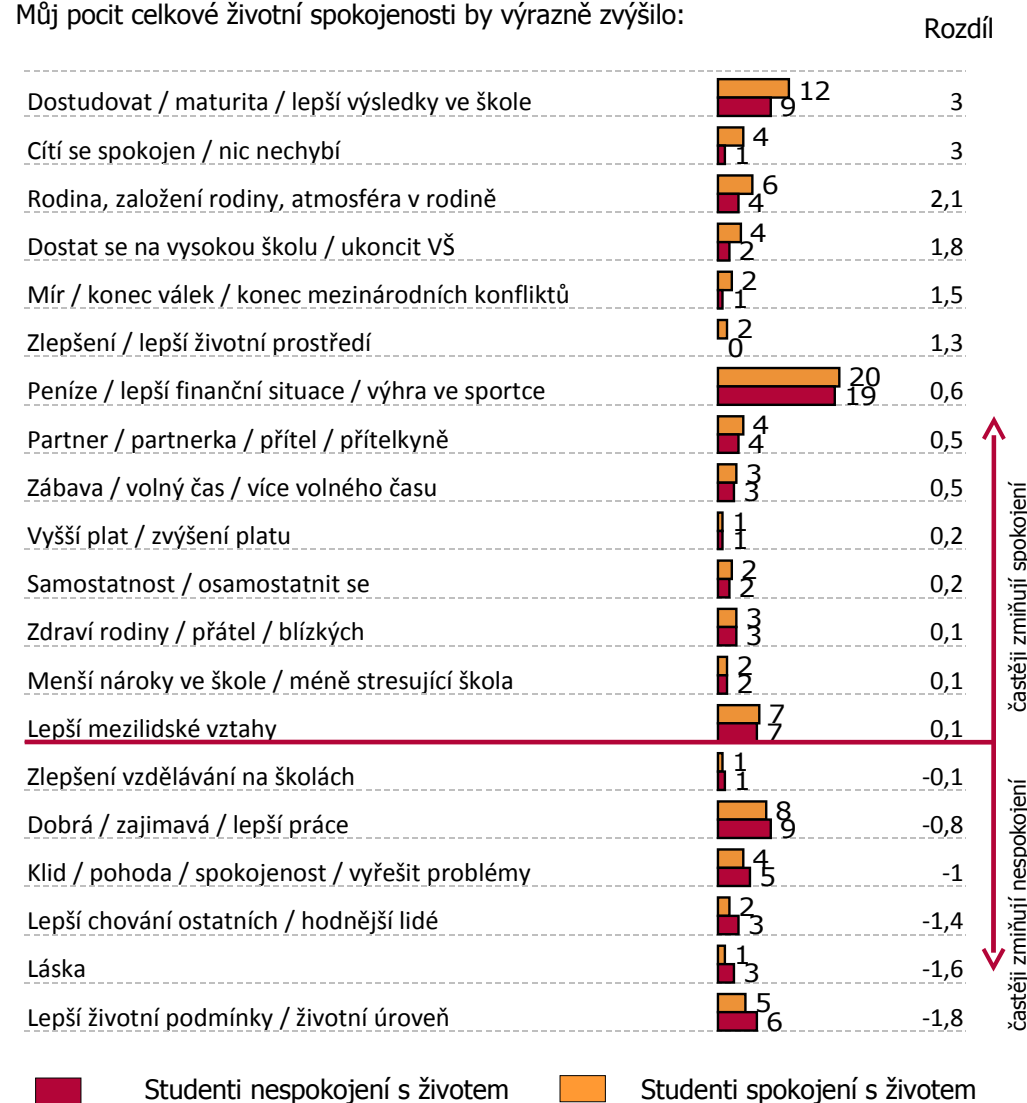
1. Pro dosažení pocitu životní spokojenosti je pro mě nejdůležitější (doplňte):
2. Můj pocit celkové životní spokojenosti by výrazně zvýšilo (doplňte):

Když srovnáme nejdůležitější životní hodnoty studentů, kteří jsou v životě spokojeni, s preferencemi těch nespokojených, vidíme, že ti nespokojení mnohem častěji zmiňují materiální hodnoty a méně často rodinu, zdraví, vzdělání nebo přátele. Z hlediska toho, co by mohlo životní spokojenost zvýšit, není mezi těmito dvěma skupinami studentů významný rozdíl.

Pro dosažení pocitu životní spokojenosti je pro mě nejdůležitější:

Můj pocit celkové životní spokojenosti by výrazně zvýšilo:

- Pro dosažení pocitu životní spokojenosti je pro mě nejdůležitější (doplňte):
- Můj pocit celkové životní spokojenosti by výrazně zvýšilo (doplňte):

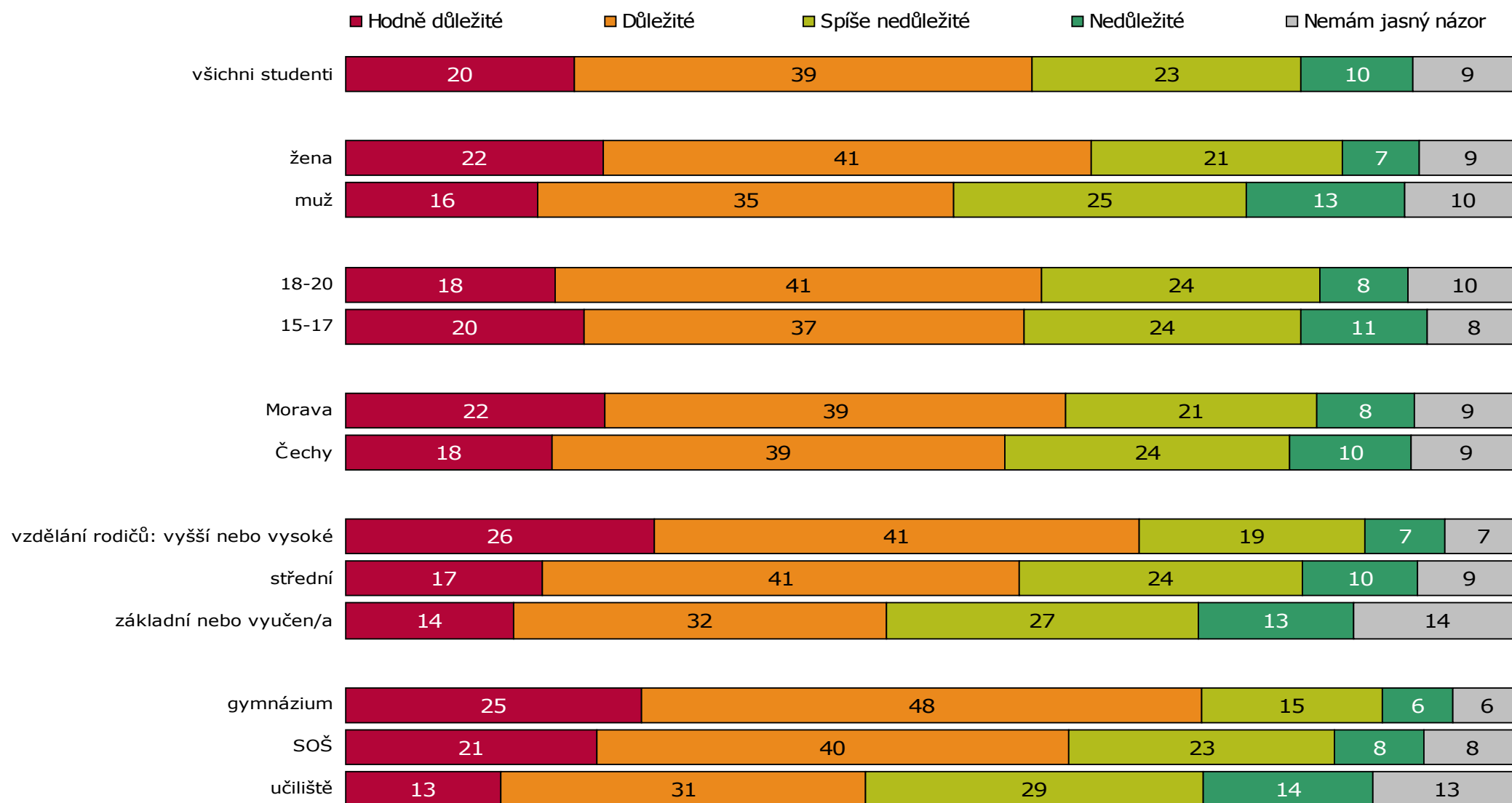
Cestování a vztah k cizím zemím

❖ Pro 59 % studentů je cestování do zahraničí hodně důležité či důležité a pouze pro 33 % je spíše nedůležité či nedůležité.

❖ Dnešní mladí lidé nemají problém se domluvit mimo svou zemi. Pouze 2 % deklarují, že se nedomluví jinak než česky nebo slovensky.

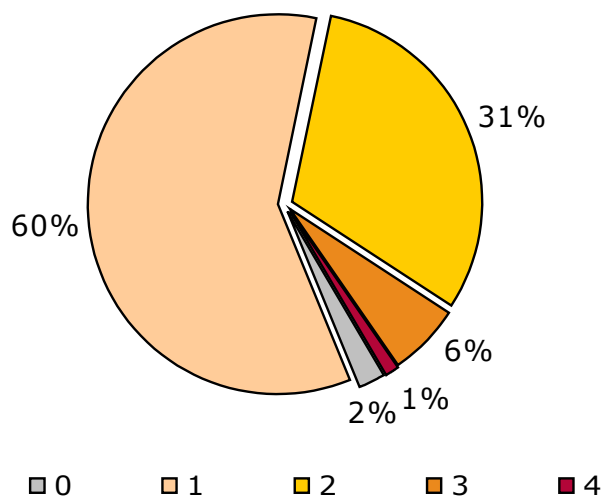
❖ Škála zemí, kde by studenti rádi žili, je velmi široká, obecně však dávají přednost anglofonním zemím, tedy Anglii a USA, dívky a gymnaziální studenti však zmiňují často také Francii.

Pro 59 % studentů je cestování do zahraničí hodně důležité či důležité a pouze pro 33 % je spíše nedůležité či nedůležité. Je zajímavé, že je důležitější pro ženy než pro muže. Pro studenty gymnázií a studenty s vyšším dosaženým vzděláním rodičů je cestovat do zahraničí důležitější než pro studenty učilišť a studenty s nižším dosaženým vzděláním rodičů.

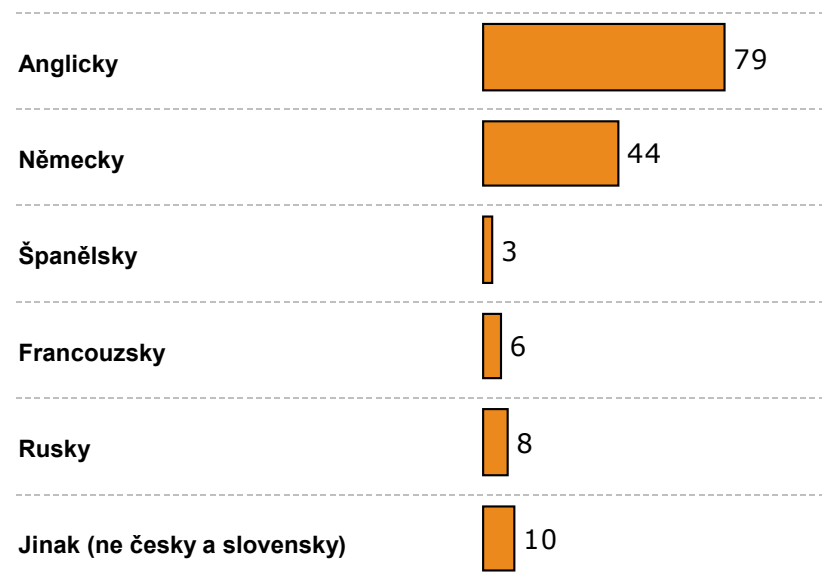

Dnešní mladí lidé nemají problém se domluvit mimo svou zemi. Pouze 2 % deklarují, že se nedomluví jinak než česky nebo slovensky. 60 % studentů se domluví jedním cizím jazykem (většinou je to angličtina nebo němčina) a 38 % studentů dvěma nebo více.

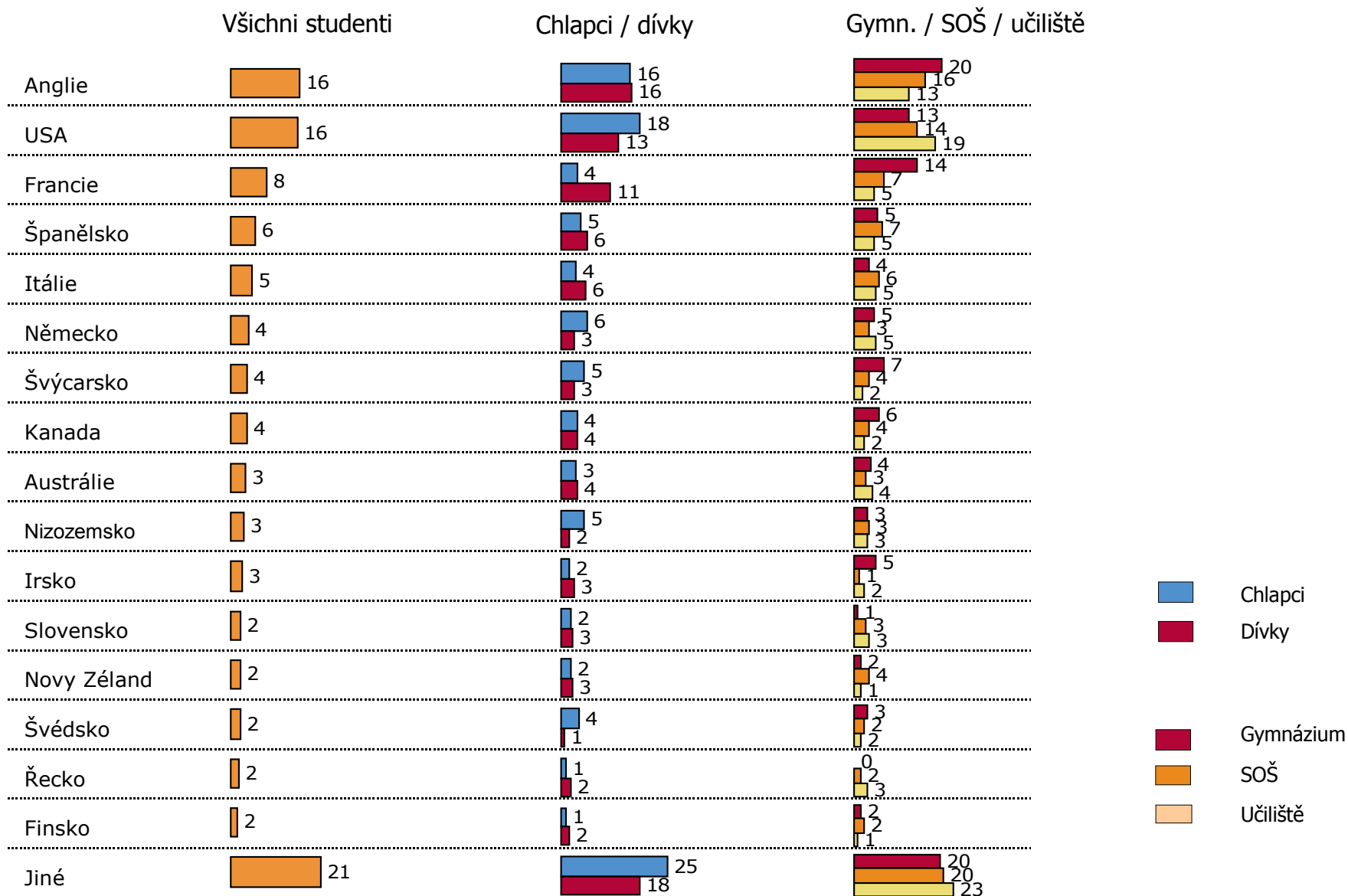
Počet jazyků, kterými se domluví:

Jakým jazykem se domluví:

Škála zemí, kde by studenti rádi žili, je velmi široká, obecně však dávají přednost anglofonním zemím, tedy Anglii a USA. Pokud hledáme větší rozdíly v preferencích mezi jednotlivými skupinami studentů, názory dívek a chlapců se liší ve vztahu k USA a Francii; gymnaziální studenti oproti ostatním typům škol více preferují Francii a Anglii.

Vztah k EU

❖ Studenti hodnotí skutečnost, že jsme členy Evropské unie, většinou pozitivně. 59 % hodnotí naše členství kladně, 22 % nemá jasný názor a jen 20 % hodnotí členství ČR v EU záporně.

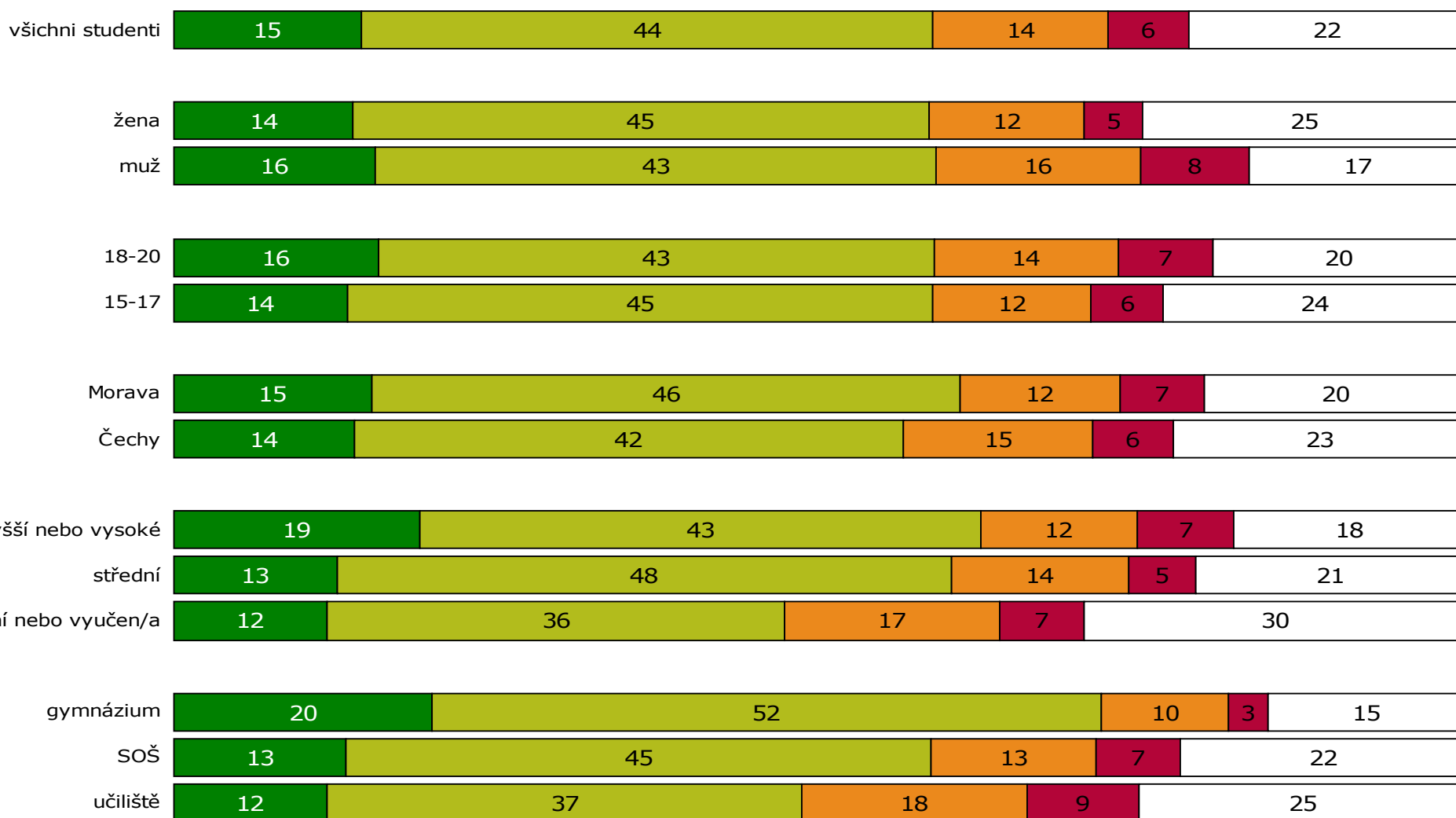
❖ Studenti, kteří vstup do EU hodnotí pozitivně, vyzdvihují jako klady snazší cestování, granty nebo možnost práce v EU.

❖ Jako nejčastější důvody negativního vztahu k EU bývá uváděn strach ze ztráty suverenity ČR či odmítání jednotné měny.

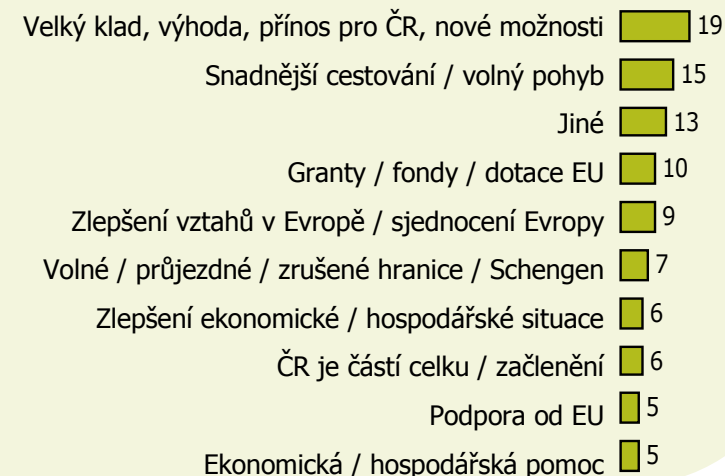
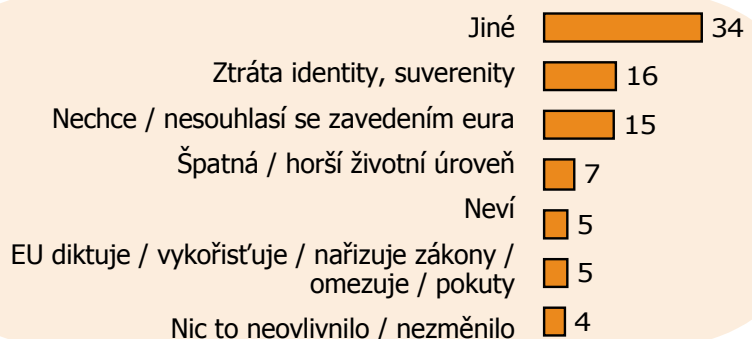
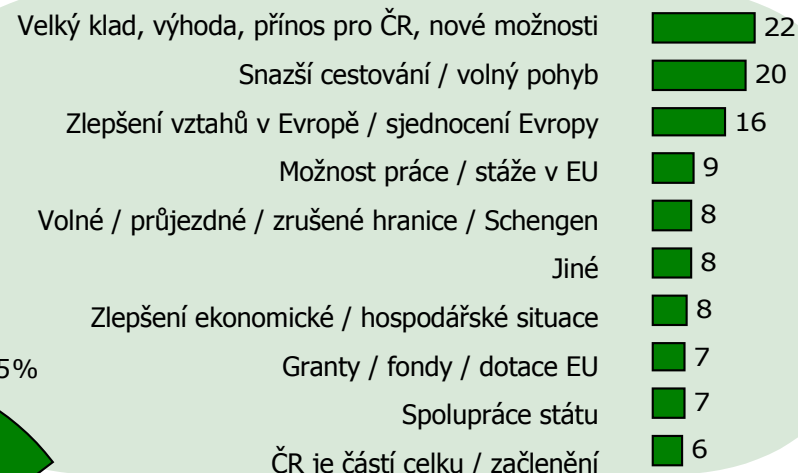
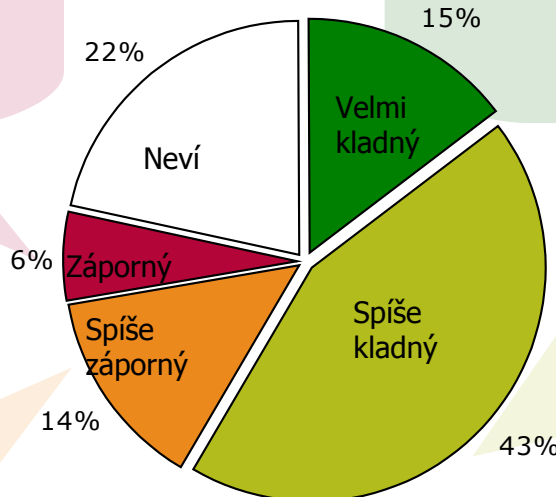
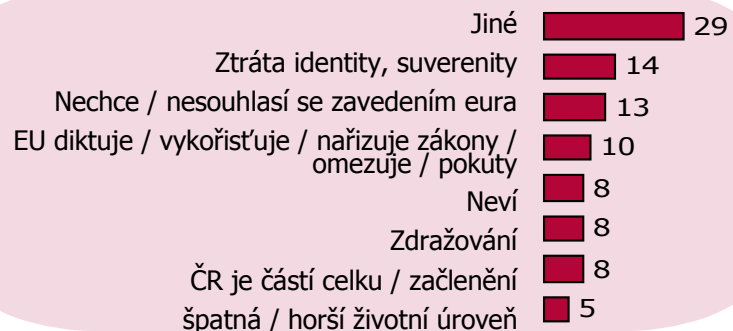
❖ U studentů, kteří necítí potřebu cestovat do zahraničí, je vztah k EU mnohem rezervovanější než u těch, kteří chtějí poznávat jiné země.

Studenti hodnotí skutečnost, že jsme členy Evropské unie, většinou pozitivně. 59 % hodnotí naše členství kladně, 22 % nemá jasný názor a jen 20 % hodnotí členství ČR v EU záporně. Záporné hodnocení je častější mezi studenty učilišť a studenty, jejichž rodiče mají nižší dosažený stupeň vzdělání.

■ Velmi kladně ■ Spíše kladně ■ Spíše záporně ■ Záporně □ Nemám jasný názor

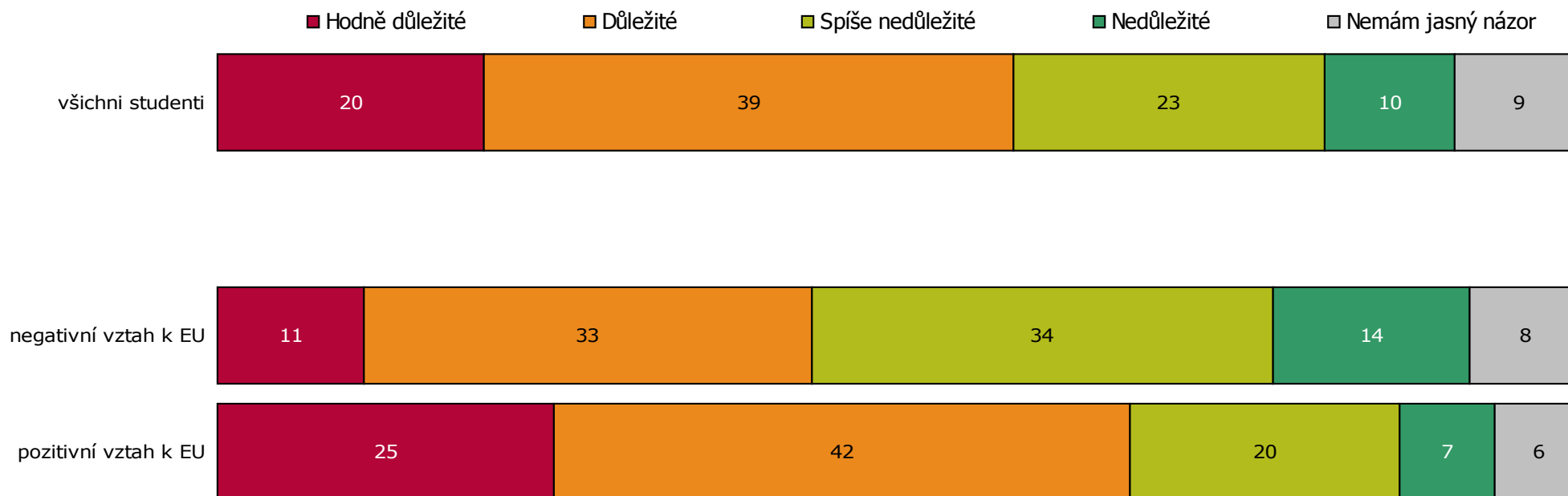

Důvodem negativního vztahu k EU je nejčastěji strach ze ztráty suverenity ČR a odmítání jednotné měny. Naopak studenti, kteří vstup do EU hodnotí pozitivně, vyzdvihují jako klady snazší cestování, granty nebo možnost práce v EU.

Vztah k EU

U studentů, kteří necítí potřebu cestovat do zahraničí, je vztah k EU mnohem rezervovanější než u těch, kteří chtějí poznávat jiné země.

Příloha - dotazník

Dotazníkové šetření realizované společností ČLOVĚK V TÍSNI v rámci programu JEDEN SVĚT NA ŠKOLÁCH

Dotazníkové šetření je anonymní, nepodepisujte proto prosím svůj dotazník!

1. Následujícím aktivitám se věnuji: (zakroužkujte odpovídající možnost):

	velmi často	celkem často	občas	jen výjimečně	nikdy
Chodím do kurzu/kroužku (jazykový, výtvarný, sportovní, skaut apod.)	1	2	3	4	5
Připravuji se do školy	1	2	3	4	5
Chodím na brigády	1	2	3	4	5
Jsem někde s kamarády (v klubu, hospodě, venku apod.)	1	2	3	4	5
Nakupuji v obchodních centrech	1	2	3	4	5
Chodím do kina	1	2	3	4	5
Chodím na koncerty	1	2	3	4	5
Chodím do divadla	1	2	3	4	5
Chodím do přírody, na výlety	1	2	3	4	5
Trávím čas s rodinou	1	2	3	4	5
Sleduji TV	1	2	3	4	5
Surfuji na internetu	1	2	3	4	5
Komunikuji s kamarády a známými přes internet (ICQ, Skype, chat apod.) nebo mobilní telefon (telefonování, SMS)	1	2	3	4	5
Hraji počítačové hry (včetně on-line her)	1	2	3	4	5
Poslouchám hudbu	1	2	3	4	5
Čtu časopisy	1	2	3	4	5
Čtu knihy	1	2	3	4	5
Sportuji (individuálně, ve fitness centru, s přáteli apod.)	1	2	3	4	5
Jiné aktivity	1	2	3	4	5

2. Za největší problém města/vesnice, ve kterém bydlím, považuji (označte maximálně 5 možností):
(Následující možnosti byly vybrány na základě dotazníkového šetření mezi 150 studenty různých typů středních škol.)

- a) ☐ Špatné životní prostředí
- b) ☐ Dopravní situaci
- c) ☐ Místní politickou reprezentaci
- d) ☐ Cizince a přistěhovalce
- e) ☐ Nedostatek příležitostí ke kulturnímu využití
- f) ☐ Špatné mezilidské vztahy
- g) ☐ Soužití s romskou menšinou
- h) ☐ Drogy
- i) ☐ Kriminalitu
- j) ☐ Rasismus
- k) ☐ Nezaměstnanost
- l) ☐ Korupci
- m) ☐ Bezdomovectví
- n) ☐ Jiné _____

3. Ze seznamu v otázce č. 2. považuji za nejzávažnější (vypište písmena odpovědi v pořadí podle závažnosti):

- 1) _____ (nejzávažnější)
- 2) _____
- 3) _____

4. O problému 1) v otázce č. 3. získávám informace nejčastěji (zakroužkujte jednu odpověď):

Od rodinných příslušníků	1
Od kamarádů a známých	2
Z médií	3
Osobní zkušenosti	4
Odjinud (duplujte odkud)	5

5. Domnívám se, že řešení problému 1) v otázce č. 3. (zakroužkujte jednu odpověď):

Můžu ovlivnit, ale nechystám se to dělat	1
Můžu ovlivnit a chystám se to udělat	2
Nemůžu ovlivnit	3

6. Domnívám se, že o problému 1) v otázce č. 3. mám (zakroužkujte jednu odpověď):

Dostatek informací	1
Nedostatek informací	2

7. Za největší problém České republiky považuji (označte maximálně 5 možností):
(Následující možnosti byly vybrány na základě dotazníkového šetření mezi 150 studenty různých typů středních škol.)

- a) ☐ Špatné mezilidské vztahy
- b) ☐ Cizince a přistěhovalce
- c) ☐ Korupci
- d) ☐ Drogy
- e) ☐ Nekvalitní školství a vzdělávání
- f) ☐ Rasismus
- g) ☐ Konzumní způsob života
- h) ☐ Politickou reprezentaci
- i) ☐ Špatné životní prostředí
- j) ☐ Nedochozí práci policie
- k) ☐ Nezaměstnanost
- l) ☐ Špatnou vymahatelnost práva
- m) ☐ Kriminalitu
- n) ☐ Ekonomickou situaci
- o) ☐ Soužití s romskou menšinou
- p) ☐ Prostituci
- q) ☐ Vlekoucí se soudní spory
- r) ☐ Nekvalitní zdravotní péči
- s) ☐ Jiné _____

8. Ze seznamu v otázce č. 7. považuji za nejzávažnější (vypište písmena odpovědi v pořadí podle závažnosti):

- 1) _____ (nejzávažnější)
- 2) _____
- 3) _____

9. O problému 1) v otázce č. 8. získávám informace nejčastěji (zakroužkujte jednu odpověď):

Od rodinných příslušníků	1
Od kamarádů a známých	2
Z médií	3
Osobní zkušeností	4
Odjinud (doplňte odkud)	5

10. Domnívám se, že řešení problému 1) v otázce č. 8. (zakroužkujte jednu odpověď):

Můžu ovlivnit, ale nechystám se to dělat	1
Můžu ovlivnit a chystám se to udělat	2
Nemůžu ovlivnit	3

11. Domnívám se, že o problému 1) v otázce č. 8. mám (zakroužkujte jednu odpověď):

Dostatek informací	1
Nedostatek informací	2

12. Za největší problémy současného světa považuji (označte maximálně 5 možností):

(Následující možnosti byly vybrány na základě dotazníkového šetření mezi 150 studenty různých typů středních škol.)

- a) ☐ Globální oteplování
- b) ☐ Nemoci (AIDS a jiné)
- c) ☐ Špatné mezilidské vztahy
- d) ☐ Chudobu v rozvojových zemích
- e) ☐ Rasismus
- f) ☐ Války a konflikty
- g) ☐ Přistěhovalectví
- h) ☐ Špatné životní prostředí
- i) ☐ Drogy
- j) ☐ Nedostatečnou ochranu lidských práv
- k) ☐ Konzumní způsob života
- l) ☐ Terorismus
- m) ☐ Globalizaci
- n) ☐ Nedemokratické režimy
- o) ☐ Přelidnění
- p) ☐ Negramotnost
- q) ☐ Náboženství
- r) ☐ Jiné _____

13. Ze seznamu v otázce č. 12. považuji za nejzávažnější (vypište písmena odpovědí v pořadí podle závažnosti):

- 1) _____ (nejzávažnější)
- 2) _____
- 3) _____

14. O problému 1) v otázce č. 13. získávám informace nejčastěji (zakroužkujte jednu odpověď):

Od rodinných příslušníků	1
Od kamarádů a známých	2
Z médií	3
Osobní zkušeností	4
Odjinud (doplňte odkud)	5

15. Domnívám se, že řešení problému 1) v otázce č. 13. (zakroužkujte jednu odpověď):

Můžu ovlivnit, ale nechystám se to dělat	1
Můžu ovlivnit a chystám se to udělat	2
Nemůžu ovlivnit	3

16. Domnívám se, že o problému 1) v otázce č. 13. mám (zakroužkujte jednu odpověď):

Dostatek informací	1
Nedostatek informací	2

17. Zpravodajství (zprávy) v médiích sleduji (zakroužkujte všechny relevantní odpovědi):

Pravidelně	1
Občas	2
Téměř nikdy	3

18. Ve kterém z médií sledujete zpravodajství (zprávy) nejčastěji? (zakroužkujte všechny relevantní odpovědi, v případě zakroužkování odpovědi 6 doplňte):

TV (doplňte stanici)	1
Rádio (doplňte stanici)	2
Internet	3
Noviny (doplňte název novin)	4
Teletext	5
Jiné z médií (doplňte jaké)	6

19. Z těchto médií úplně nejčastěji sleduji (doplňte):

20. O aktuálních společenských a politických tématech, která mě zajímají, se nejčastěji dozvídám (zakroužkujte všechny relevantní odpovědi):

Od rodinných příslušníků	1
Od kamarádů a známých	2
Ze školní výuky	3
Z internetu	4
Z televize	5
Z novin a časopisů	6
Odjinud (doplňte odkud)	7

21. Z možností v předchozí otázce (č. 20) je mým nejbližším zdrojem informací (doplňte):

22. Představte si, že byste nyní mohl/a volit v parlamentních volbách. V takovém případě byste se voleb (zakroužkujte jednu odpověď):

Zúčastnil/a	1
Nezúčastnil/a	2
Nevím	3

23. Pokud jste na předchozí otázku odpověděl „Nezúčastnil/a“ nebo „Nevím“, napište stručně své důvody:

24. Ze stávajících politických stran byste při parlamentních volbách volil/a (doplňte jen v případě, že jste u otázky č. 22. uvedli odpověď 1):

Česká strana sociálně demokratická (ČSSD)	1
Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM)	2
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová (KDU-ČSL)	3
Občanská demokratická strana (ODS)	4
SNK Evropská demokratická (ED)	5
Strana zelených (SZ)	6
Unie svobody Demokratická unie (US DU)	7
Jiná (doplňte jaká)	8

25. Myslím si, že život v socialistickém Československu byl ve srovnání se současností (zakroužkujte jednu odpověď):

Mnohem lepší	1
Spíše lepší	2
Podobný	3
Spíše horší	4
Mnohem horší	5

26. Život v Československu v letech 1948 až 1989 bych stručně charakterizoval/a takto:

27. Myslím, že o období od roku 1948 do roku 1989 v Československu toho vím (zakroužkujte jednu odpověď):

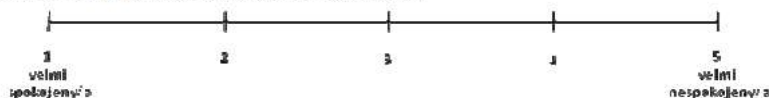
Dost	1
Málo	2
Téměř nic	3
Nedokážu posoudit	4

28. O období od roku 1948 do roku 1989 v Československu se (zakroužkujte jednu odpověď):

Chci dozvědět více	1
Nechci dozvědět více	2
Nemám jednoznačný názor	3

29. Označte (jako ve škole – známkou 1 až 5) vaši spokojenost se způsobem, jakým je vám poskytováno vzdělání:

30. Vyjádřete na stupnici, jak jste momentálně ve svém životě spokojený/á (1 = velmi spokojený/á, 5 = velmi nespokojený/á, zakroužkujte odpovídající číslo):

31. Pro dosažení pocitu životní spokojenosti je pro mě nejdůležitější (doplňte):

32. Mám pocit celkové životní spokojenosti by výrazně zvýšilo (doplňte):

33. Za svůj životní vzor považuji:

34. Pokud bych měl/a žít v jiném státě, vybral/a bych si (doplňte):

35. Cestování a pobyt v zahraničí jsou pro mě (zakroužkujte):

Hodně důležité	1
Důležité	2
Spíše nedůležité	3
Nedůležité	4
Nemám jasný názor	5

36. Napište, kolik týdnů ročně strávíte průměrně v zahraničí:

37. Z toho je následující počet týdnů strávený pracovně nebo v rámci školy:

38. To, že jsme součástí Evropské unie, hodnotím (zakroužkujte):

Velmi kladně	1
Spíše kladně	2
Spíše záporně	3
Záporně	4
Nemám jasný názor	5

39. Zkuste několika slovy zdůvodnit svou odpověď v předchozí otázce:

A. Domluví se (můžete zakroužkovat více odpovědí):

Anglicky	1
Německy	2
Španělsky	3
Francouzsky	4
Rusky	5
Jinak (ne česky a slovensky) (doplňte jak)	6

B. Životní úroveň své rodiny považují za (zakroužkujte):

Velmi vysokou	1
Spíše vysokou	2
Střední	3
Spíše nízkou	4
Velmi nízkou	5

C. Nejvyšší dosažené vzdělání rodičů (zakroužkujte):

	Otec	Matka
ZŠ	1	1
Vyučen/vyučená	2	2
SŠ bez maturity	3	3
SŠ s maturitou	4	4
Vyšší odborné	5	5
VŠ	6	6

D. Jsem (zakroužkujte):

Muž	1
Žena	2

E. Můj věk (doplňte):

F. Třída, ve které studuji, patří do následujícího typu školy: (zakroužkujte):

Gymnázium	1
Střední odborná škola	2
Odborné učiliště s maturitou	3
Odborné učiliště bez maturity	4

G. Velikost města/vesnice, ve které bydlím (zakroužkujte):

Do 1.000 obyvatel	1
1.000 - 5.000 obyvatel	2
5.000 - 10.000 obyvatel	3
10.000 - 100.000 obyvatel	4
Nad 100.000 obyvatel	5

H. Kraj, ve kterém bydlím (zakroužkujte):

Praha	1
Středočeský	2
Plzeňský	3
Karlovarský	4
Ústecký	5
Liberecký	6
Královéhradecký	7
Pardubický	8
Vysočina	9
Jihčeský	10
Jihomoravský	11
Zlínský	12
Olomoucký	13
Moravskoslezský	14